

BZ

TÜRKİYE ATATÜRK DERGİSİ

Canal

ATATÜRK 101 YIL ÖZEL SAYI: 1881 - 1938

İste Atatürk'ün Emri

Fertlerin ınke

safına manı olmamakt, onların
her ~~ma~~ noktası mafdardan olduğu
gibi, bilhassa iktisadi sahadatı
hürriyet ve teğelluslenu önünde
devlet ^{kendi} faaliyetıyla bir manı vucud
getirmemekt demokrası prensiplerinin
en mühim esasıdır.

Gazi M. Kemal

Atatürk'ün imzaları ve mühürü

1 - Anafastalar grupu komutanı iken (1915). 4 - Sakarya zaferinden sonra.

2 - Anadolu ve Rumeli Müdafası Hukuk Heyeti Temsil- 5 - Türk bayraklarının kabulünden sonra.

3 - Başkomutan iken (11 Eylül 1919 - 23 Ocak 1920). 6 - Sivas'ta zülümler sonu (15 Kasım 1918 son sonu).

7 - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Kemal'in mührü.

Atatürk Kocatepe'de.

**TÜRKİYE
ATATÜRK DERGİSİ**

Tarih - Sanat, Edebiyat ve
Ulusal Millî Kültürel Dergi
Türkiye Atatürk Dergisi adına
İmtiyaz Sahibi ve Başyazarı:

TAHSİN UFUK

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

SERVET EKİCİ

Teknik Sekreter : **SELÇUK BATYOK**

Sekreter : **ERGÜL GÖZE**

Ressam : **CEMAL**

Kişiler : **ŞEHİR KLİŞECİLİK**

Cagaloğlu — İST.

İDARİ BÜRO : Akmaç Çeşme Sokak 49/2

Beşiktaş — İstanbul

Telf : 61 95 36

«Büyük Atatürk Özel sayı 6»

DİZGİ BASKI:

GARANTİ MATBAACILIK VE

NEŞRİYAT

GENEL PAZARLAMA VE DAĞITIM

MÜDÜRÜ

ZAFER GONYA

ABONE VE İLÂN TARİFEMİZ

Yıllık kitap ilaveli Abone Bedeli : 10000 TL

Yıllık kartvizit Neşriyatı abone

bedeli : 5000 TL.

Yıllık Aboneman bedeli : 3000 TL.

Arka kapak çok Renkli

Reklâm : 50000 TL.

Arka kapak tek Reklam

Reklâm : 25000 TL.

ÖNEMLİ NOT :

- 1 — Dergimiz Atatürk'e ait Yayınlanan Millî Eserler Seri ve dizisinden olup İsmen - Neşren Atatürk'ü temsil etmektedir!
- 2 — Yayınlanan sayılarımızın beherinden, kurulumuzca, ücretsiz olarak köy okullarına ve Millî kütüphanelerimize ücretsiz takdim edilir!
- 3 — T.A.D. Asker - Şubay Emekli Memur ve bilumum Devlet memurlarıyla öğrencilere % 50 tenzillidir!
- 4 — BU DERGİ : BASIN YASASINA VE AHLÂK KURALLARINA UYMAI TAAHHÜT EDER.

BASYAZI

TAHSİN UFUK

SAYIN OKUYUCULARIMIZ!

Aziz ve Büyük Türk Milleti: Atatürk'ü, Milliyetçi, Ulusal - Millî fikriyatı vatan ve milletimizin el birlikte atlattığımız felaketli günlerden sonra; ülkemizin yeni yetişmekte olan genç nesle, ASIL E BÜYÜK TÜRK GENÇLİĞİMİZE, Aziz ve yüce Atamızı tanıtabilmek amacıyla yayınlanan (T.A.D.) Cihan ve Türk Tarihlerinin En Büyük Kumandanı, en büyük devlet adamı, 20. Asrın en büyük dehâsı, (G.M.K.) Atatürk'ü ismen, neşren ve resmen temsil etmek imtiyazına sahibiz! Bu amaç doğrultusunda Atatürk'ü - Ulusal, Millî eser olarak takdim edilen, (T.A.D.) BASIN - YAYIN hayatımızda, o büyük şahsiyete layık olacağımızı, ilke ve devrimlerini savunacağımızı bu sadakatla, bu inanç imanla, tarih, sanat, edebiyat dallarında yurdumuzun en değerli Atatürk'ü ilim adamlarıyla, Türk basınında temayüz ve tebarüz etmiş, vatansever, milliyetsever, gerçek Atatürk'ü millî kalemleriyle Türk mefairine katkıda bulunup; tarihi misyonumuzu kapsayan, tarihten gelen tertemiz millî duygularla, öze dönük öz geçmişimizi, Türk büyüklerini - Tarihi Türk kahramanlarımızı, zaman zaman neşrederek taahhüdümüzü, Türk ve İslâm terbiyesine has neşredileceğimizi samimiyetle arz ve ifade ederiz!..

— Mukterem Okuyucular: Bir Millet, kendi yetiştirildiği değerli evlâtlarıyla gurur duyarak iftihar eder Biz Türkler, dünya medeniyeti önünde övünç duyabileceğimiz Türk Büyüklerine Sahibiz Türkleri en son büyüğü, tarihi sıra gelişimiyle en son (ATAMIZ) G.M.K. «ATATÜRK'DÜR!.. Türk ufkunda bir kuyruklu yıldız gibi parlayıp, bir güneş gibi doğan Atatürk bizim için her şeyimizdir!..

Türkiye Cumhuriyeti, en son Türk devletinin kurucusu, millî kurtarıcımız, ölümsüz liderimiz önderimizdir! Büyük Türk Milleti: Atatürk'ün aydın youndan çıkıldıkta; başka - başka fikirler benimseydikte, başımıza gelen belâ - felaketler, işlenen cinayetlerle; öldürülen masum insanlar gözlerimizin önündedir! uyamak olup kendimize gelelim!

Saygılarımızla

T.A.D.

HATIRASI her Türk'ün gönlünde anıt gibi yükselen hayatı tarihimizin en şanlı sayfalarıyla dolu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk 1881 yılında Selânik'te doğdu. Babası Gümrük İdaresinde memur Ali Rıza Efendi annesi Zübeyde Hanımdı.

Bir başak demeti örneği altın sarısı saçları çelik gibi parlayan mavi gözleriyle küçük Mustafa daha okul çırallarındayken diğer çocuklardan çok farklı olduğunu göstermişti. Bu yüzden Askerî Rüştiyede bir öğretmenini «İkimiz de Mustafa'yız. İsimlerimiz karışıyor. Bundan sonra sen Mustafa Kemal olacaksın» diyerek O'na bir de «Kemal» adını verdi. Böylece Dünya Tarihi'ne Mustafa Kemal olarak geçen Ulu Önder Sakarya Zaferinden sonra Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararıyla «Gazi» ünvanını aldı. Soyadı kanunu çıktıktan sonra gene Meclis O'na verilecek en uygun soyadını kabul etti: Atatürk...

Askerî öğrenimini 1904'te «Kurmay Yüzbaşı» olarak tamamladı. Devrin müstebit hükümdarı II. Sultan Abdulhamit'e ve onun kötü idaresine karşıydı. Bir görevle Şam'a gönderildi böylece İstanbul'dan uzaklaştırılmış oldu.

Mustafa Kemal Türk ulusunun acı bir sona doğru nasıl sürüklendiğini görüyor ve yurdumuzu kurtarmak için büyük planlarını daha o günlerde hazırlıyordu. Nitekim Suriye'de gizli ve ihtilâlcî bir cemiyet kurdu. Bir süre sonra Selânik'e geçti. Orada «İttihat ve Terakki'nin çalışmalarına katıldı.

Çok geçmeden patlak veren Birinci Dünya Savaşı Mustafa Kemal'e de yeni ve güç görevler yüklemişti. Nitekim Büyük Gazi Anafartalarda gösterdiği üstün kahramanlıkla adını Türk Tarihi'ne «Anafartalar Kahramanı» olarak yazdırdı. Bu zaferden sonra rütbesi miralaylığa yükseltildi. Düşman Çanakkale'den çekildikten sonra Miralay Mustafa Kemal Kafkas Cephesine de gönderildi ve henüz 34 yaşındayken general (mirliva) oldu. Bu sırada Os-

manlı Hükümeti Mondros Mütarekesi'ni imzaladığı için yeni görevine âdeta eli kollu bağlı kalan büyük insan Türkiye'nin artık bir batağa saplandığını görüyor içi kan ağlıyordu. Gece gündüz benliğini saran tek düşüncesi vardı: Vatanı kurtarmak:

İstanbul'dan «Bandırma» vapuru ile yola çıkan Mustafa Kemal Paşa 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak bastığı gün artık bir devir kapanıyor bambaşka bir devir açılıyordu. Mustafa Kemal Paşa hızlı faaliyete geçerek önce Erzurum Kongresini sonra Sivas Kongresini topladı. O sırada İstanbul düşman çizmesine boyun eğmiş Osmanlı Meclisi Mebusan'ı dağıtılmış ordunun elinden silâhları alınmıştı.

İşte o çetin günlerde büyük kurtarıcımız Sivastan Ankara'ya geçti kısa bir süre sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni topladı. Çünkü Anadolu artık İstanbul'da düşmanın oyuncağı haline gelen ve iflâs eden Osmanlı idaresini reddetmişti. Kendine kendi içinden ve kendi gücüne dayanan bir yönetim şekli arıyordu. Evet 23 Nisan 1920'de büyük törenle açılan ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi artık milletin kaderinde söz sahibiydi. Böylece bugünkü geçen Türkiye'nin temeline ilk harç konuldu. Artık büyük Kurtuluş Savaşımız başlayacaktı.

Anadolu her ferdiyle bu savaşa hazır. Artık bir destan başlayacaktı. Bu destan 9 Eylül 1922'de düşmanı İzmir'de denize döktüğümüz güne dek sürdü. İşte o günler Dumlupınar'dan Sakarya'ya kadar nice nice büyük kavgalarla ve mehmetçiğin peşpeşe kazandığı nice büyük zaferlerle Türk Tarihinin altın harflerle yazılı sayfalarıdır.

Evet nihayet vatanımızın üstündeki kara bulutlar dağıldı. Kurtuluş Savaşı kazanıldı. Şimdi de sıra Gazi Mustafa Kemal Paşanın adını yıllarca önce düşündüğü ve o güne kadar kutsal bir sır gibi sakladığı Cumhuriyet'in ilânına gelmişti. 29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin ilân edildiği gün Türk Tarihinin en önemli dönüm noktası oldu. Ve o gün bütün dünya «Bir milletin nasıl yoktan var olabileceğini» büyük bir örnek ve ibretle gördü.

Türkiye Cumhuriyeti Atatürk'ün eseridir

Prof. Dr. SERMET ERGUN

YÜCE ATATÜRK;

Vatanperverliği cesareti zekâsı dü-
rüstlüğü için münasaka edilmeyen tek kah-
ramandır. Atatürk.

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu ve
bütün dünyanın takdir ettiği, tarihin ender
yetistirdiği büyük bir kumandandır.

«BENİM NACİZ VÜCUDUM ELBET
BİR GÜN TOPRAK OLACAKTIR. FAKAT
TÜRKİYE CUMHURİYETİ EBEDİYETE
KADAR YAŞAYACAKTIR» sözlerini ihta-
ren söylemiştir!

Bugünkü Türkiye: Onun Milletine ça-
lışmalarının, cesaretinin hediyesidir... Biz-
ler onun mirasçılarıyız, ve Milli Bekçileri!

Atatürk yardım görmeden okumuş
kendisini yetiştirmiş ve çetin savaşlar yur-
du iç ve dış düşmanlardan kurtarmış, Tür-
kiye'yi medenî ve itibarlı millet yapmak
"çin gerekli inkılâpları yapmış mamur, se-
refli bir Türkiye kurmuş ve milletin kendi-
sine verdiği «Atatürk» adını tarihe altın
harflerle yazdırtmıştır. O yeri ebediyete ka-
dar kimse silemeyecektir!..

Osmanlı devletinin Adriyatik kıyıla-
rından Mısır Körfezine ve bütün Arabis-
tan'ın içinde bulunduğu muazzam ülkeden
sonra Ana Vatanı da düşmanların istilâ et-
tiği ve güzel İzmir'i kölemiz olan bir mille-
tin işgâl ettiği bir zamanda millet için, va-
tan için padişah yaverliğini bırakarak ilk
önce atılanların başında önder ve rehber
Mustafa Kemal olmuştur. Apuletlerini sök-
müş, rütbesini terketmiştir...

Vatanı kurtardıktan sonra da ölünceye
kadar millet hizmetinde kendisine bir ser-
vet yapmadan çalışmış, mütevazî bir hayat
sürmüş ve milletin kendisine verdiği hedi-
yeleri yine Dil Tarih Kurumu'na dolayısı-
yla millete bırakmıştır.

Bugünkü büyük fabrikalar Sümer-
bank, Etibank, İş Bankası gibi bir çok te-
sisleri kurdurmuş. Ziraat Bankası gibi te-
sisleri geliştirmiş devleti, millete sevdiren

ve modern bir Türkiye kurulması için ne lâ-
zımsa yapmış, yanık bir yurt üzerinde kur-
rulan vatanın asıl temelleri yalnız Atatürk
devrinde atılmıştır. Ondan sonra ise yalnız
ilâvelerle uğraşılmaktadır.

Denizlerde Türk teknesi, yollarda Türk
rayı yabancı sermayenin def'i kapitilasyon-
ların kaldırılması ve nihayet bir milletin
kıyafetini değiştirmek işlerini Atatürk ba-
sarmıştır.

Peygamberimiz Hazretl Muhammed
Mustafa (Herkim İstanbul'u alırsa Cennet
mekân olacak) demiş Fatih Sultan Meh-
met bu vasiyeti yerine getirdi... Fakat 477
yıl sonra kâfir orduları tekrar İstanbul'u
almakla Peygamberimizin sözünü yeniden
yerine getirilmesi Müslümanlara vazife ol-
du. Atatürk yalnız İstanbul'u değil, Trakya
ve Anadolu'yu da düşmandan kurtarıp çan
seslerini susturan ve yeniden ezan seslerini
göklere yükselten ve bütün dünyayı
Türk'ü yeniden tanıtan adamdır.

Atatürk, Fatih Sultan Mehmet'in ma-
lik olduğu imkânlardan da mahrum olarak
her sahada daha büyük bir zafer kazandığı-
na göre elbet de Peygamber'in şefaatine na-
il olmuş o da cennet mekân olmuştur.

Atatürk'ü inkâr eden ve takdir etmi-
yenin asil kanından Türklüğünden ve ahlâ-
kından şüphe etmek lâzımdır.

Çünkü, Atatürk;

BENİM NACİZ VÜCUDUM ELBET
BİRGÜN TOPRAK OLACAKTIR. FAKAT
TÜRKİYE CUMHURİYETİ EBEDİYETE
KADAR YAŞAYACAKTIR.

Buna inanıyoruz. ATA'yı minnetle
anıyoruz. Sonsuza kadar unutmıyacağız.

ATA'yı daima seveceğiz ve izinden,
yolundan ayrılmayacağız. Her Cumhuriyet
Bayramında, her ölüm yıldönümünde değil
her fırsatta inkılâplarını muhafaza edece-
ğimize ant ediyoruz. Atatürk ölmemiştir!

KABRİNDE RAHAT UYU ATAM...
BİZ HEPİMİZ ÖLMEDİKÇE SEN HİÇ
(ÖLMİYECEKSİN... (TÜRK MİLLETİ!)

En Büyük Milliyetçi Atatürk

Prof. Dr. İsmet GİRİTLİ

Vatanı kurtaran ve Cumhuriyeti kuran büyük Atatürk'ü 44. ölüm yıldönümünde bir kere daha millet olarak saygı ve şükran ile anıyoruz. Mustafa Kemal'in 19 Mayıs 1919'da başlattığı Türk Milletinin Milli Mücadelesi batı literatüründe «Milliyetçiler» olarak adlandırılmışlardır. Gerçekten Kemalist Hareketin ve onu takip eden Kemalist Devrimin başlıca hedefi temeli Kuva-i Milliye Ruhu ve Milli Mücadele Savaşı olan

bağımsız ve milli bir devlet kurmaktır. Esasen kendisine soy adı olarak «Atatürk»ü seçen, «Ne mutlu Türk'üm diyene!» diye haykıran Cumhuriyetin kurucusuna 20. yüzyılın en güçlü ve modern akımı olan «Milliyetçilik» dışında hiçbir fikir ve eğilim daha çok yakıştırılamaz. Milli Mücadele, Osmanlı İmparatorluğunun asli kurucusu olan Türk unsurunun, bu imparatorluğu teşkil eden çeşitli müslim ve gayrimüslim

ulusların koparak ayrı devletler kurmalarından sonra, ayrı bir devlet yapmak mücadelesidir. Milli Mücadele «Sınıfsal» değil, milletçe omuz omuza ve Atatürk'ün liderliğinde başarıya ulaşan «Ulusal-Milliyetçi» bir harekettir. Millî Mücadelenin hedef olan Misak-ı Milli yeni devletin sınırlarını kıvançta, tasada ve kaderde birlikte yaşayan Türklerin yaşadığı topraklarla sınırlamaktan ibarettir. Bilindiği gibi Atatürk'ün 15 - 20 Ekim 1927 tarihlerinde, toplam 36 saat ve 31 dakika süre ile okuduğu ve 19 Mayıs 1919'dan Cumhuriyetin ilânına kadar olan devreyi değerlendiren «Büyük Nutuk»un bu yıl 53. yıldönümünü kutlamış bulunuyoruz. Gazi Mustafa Kemal'in bu eserinin Milliyetçi ve Kemalist Hareketin en büyük «siyasi» belgesi olduğuna şüphe yoktur. Atatürk'ün öldüğü 1938 yılında doğanlar bugün 44, yaşında olduğuna göre; Atatürk'ü sadece fikir ve düşüncelerinden tanıyanlar gittikçe çoğalmaktadır. Böyle olunca da Kemalist ideoloji, yani «Şahıs Atatürk» değil, «fikir Atatürk» giderek önem ve yeni boyutlar kazanmaktadır. Atatürk'ün «Milliyetçilik»ini «Büyük Nutuk»un başından itibaren görmek mümkündür. Gerçekten umumi durum karşısında Mustafa Kemal düşündüğü çareyi şöyle dile getirmektedir. «...Hakikati halde bulunduğumuz tarihte, Osmanlı Devletinin temelleri çökmüş, ömrü tamam olmuştur. Osmanlı memleketleri tamamen parçalanmıştı. Ortada bir avuç Türk'ün barındığı bir Ata yurdu kalmıştı.

Bu vaziyet karşısında tek bir karar vardı; O da Hakimiyyeyi Milliyyeye müstenid, bilakaydú şart müstakil yeni bir Türk Devleti tesis etmek! İşte daha İstanbul'dan çıkmadan evvel düşündüğümüz ve Samsun'da Anadolu topraklarına ayak basar basmaz tatbikatına başladığımız karar bu karar olmuştur. Esas Türk Milletinin haysiyetli ve serefli bir millet olarak yaşamasıdır... Türk'ü haysiyet ve izzetinefis ve kabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktan ise mahvolsun evlâdır. Bir naenalevh, ya istiklâl, ya ölüm!...» Churchill, Mustafa Kemal ve Milli Mücadele için sunuları yazmıştır: «Türk kötü yönetim yüzünden, bitmez tükenmez felaketler ve

harplerle çökmüş, çevresinde imparatorluğu paramparça olmuştur. Fakat o hâlâ canlı idi. Göğsünde dünyaya meydan okumuş ve yüzyıllar boyunca bütün istilâcılara karşı başarı ile mücadele etmiş bir ırkın kalbi çarpıyordu. Dünyaya düzen verecek adamlar Paris'in duvarları kumaş kaplı, yaldızlı salonlarında toplanmışlardı. İstanbul'da mütefek filolarının topları altında çalışan bir kukla hükümet bulunuyordu. Anadolu'nun sarp tepeleri üzerinde bir avuç insan, kâderlerinin bu şekilde tayin edilmesinin kabul etmiyorlardı.» Atatürk'ün «birleştirici» milliyetçiliği milletin muhtağ olduğu kaynaşmayı sağlamış ve etnik bölgecilikte mezhepçi davranışların üstüne çıkmıştır. Gerçekten bu «Birleştirici Milliyetçilik» iç çekişmelerden, dar ve kısır partililik ve fıkarcılıktan bıkmış bir toplumun derdine deva bulmak amacı ile bu ayrılıkların üstüne çıkmak olmuştur. Kemalizmin toplumsal, etnik ve siyasa planlarındaki «kaynaştırıcı» yönü böylece ortaya çıkmış ve Türk Milleti bu kaynaşma temeline dayanmıştır. Bu anlayışa aykırı olan her davranış nereden ve kimden gelirse gelsin, Cumhuriyetimizin kuruluş temellerine ve felsefesine aykırı düşer.

Mustafa Kemal Paşa «Nutuk»un açılmasına kadar geçen süreçte (sözleşmeler) hakkındaki söylevleri. O, tarihte, tümünün aynı zamanda olasılık bulunmayan birliği ile bu nutkun «neşri» (yayınlanarak yayılmasını) istemişlerdi.

Büyük boyda yirmi iki «Zabıt» fası tutan bu söylev, Mustafa Kemal'e göre bir hesap verme belgesi de, bugüne kadar olanları bugüne nasıl geldiğini saptan bir bir açıya ve «perspektife» sahiptir.

(devamı gelecek s.)

İKİ MUSTAFA KEMAL VARDIR. BİRİ BEN
, FANİ MUSTAFA KEMAL

ÖTEKİ MİLLETİN DAİMA İÇİNDE YAŞAT
TIĞI

KEMALLER İDEALİDİR. BEN ONU TEMSİL
EDİYORUM. HERHANGİ BİR TEHLİKE
ANINDA

ZUHUR ETMİŞSEM, BENİ BİR TÜRK ANA
SI DOĞURMADI MI?

TÜRK ANALAR DAHA ÇOK MUSTAFA KE
MAL DOĞURACAKTIR! FEYİZ MİLLETİN
DİR...

Gai Mustafa Kemal Paşa, 15 Ekim
1927'de Cumartesi günü saat 10'da, sürekl
li akışlar arasına Büyük Nutku'nu vermek
üzere, dokuz yıllık bir dönemin (1919 -
1927) çetin engellerini aşmış olmanın he
yecanıyla kürsiye doğru ilerledi.

Abdülhamid istibdatı, İkinci Meşrut
yet, Birinci Dünya Savaşı ve Mütareke dö
nemlerinin ağır görevleri ve acı deneyleri
le dolu... Ordu müfettişliği, Erzurum ve Si
vas kongreleri başkanlığı, Heyeti temsiliye
başkanlığı, Ankara Mebusluğu, TBMM Re
isliği, İstiklâl Savaşı Başkomutanlığı, Mü
şirlik ve gazilik, Cumhurbaşkanlığı, basa

Vatanı kurtaran ve Cumhuri
yet Ataturk'ü 44. ölüm yıl
kine daha millet olarak saygı
anıyoruz. Mustafa Kemal'in
9'da başlattığı Türk Milletinin
elesi batı literatüründe «M
rak adlandırılmışlardır. Gerçe
alist Hareketin ve onu takip e
st Devrimin başlıca hedefi ter

SIYASAL BELGE OLARAK BÜYÜK NUTUK

Prof. Dr. Tarık Zafer TUNAYA

maklarını basa basa yükseldiği bu kürsüde,
Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Grubu
nun eski reisi, bugün Cumhuriyet Halk Fır
kası (CHP)'nin «Reisi Umumi»si (Genel
Başkanı) olarak konuşmaya başladı.

SIYASAL BİR BELGE

Nutuk, altı günde tamamlanmıştır. (15
20 Ekim 1927) Günde altı saat saatten Gazi,
toplam olarak, 36 saat 31 dakika konuş
muştur.

Mualimler : Yeni yetişmekte olan
geng nesil sizin eseriniz olacaktır.

M.K. ATATÜRK

Son gün (20 Ekim) altı oturum yapılmıştı. Saat 20.25'te gençliğe «Hitabesini» söyleyip kürsüden inerken, Gazi de dört yüze yakın delege de ağılıyordu.

Gazi (O tarihte Atatürk soyadını almamıştı) Nutuk'ta Türk Milletinin kurtuluşunu ve Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunu, tarihsel ve (kronolojik) sıraya uyarak anlatmıştır.

Bu tarihin her saniyesinde O vardır, ve hazırdır. Yaşamı, anlattığı tarihle bütünleşmiştir. Objektif bir tarih akışı içinde, kişisel yargılarını, zaman zaman iğneleyici bir üslupla dile getirmiştir.

Gazi, Nutuk'ta savaş menkıbelerini anlatan bir başkumandan değildir! Ankara - İstanbul diyalogu, diplomatik ilişkiler, barut dumanlarından seçilmez olan siyasal yaşam içindeki, özellikle TBMM içindeki dengeleşmeler, kopmalar, kaynaşmalar' savaşlar kadar uğraştırmıştır O'nu.

Bu bakımdan Gazi, cephe gerisindeki siyasal strateji yapıcılığını bilerek ve isteyerek ortaya koymuştur.

Yalnızca, asker olmadığını, aynı zamanda ve özellikle, dokuz yıllık ulusal ve uluslararası gelişmeler içinde, devlet adamı capını kanıtlamıştır.

Yurtta Sulh Cihanda Sulh
Benim arzum, emelim, idealimdir.

M.K. ATATÜRK

Nutuk, böylece içeriği bakımından, birinci plânda bir siyasal belge ve tarihsel kaynaktır. Oluşumu bakımından da öyledir. Gazi, Nutukunu bir parti lideri olarak, CHF (daha sonra CHP)'nin ikinci büyük kongresinde söylemiştir. Bu sözlü yapıt, bugün çeşitli baskıları yapılarak yazılıya dönüşmüş bir kitap olarak elimizdedir.

Kongre 15 - 23 Ekim 1927 arası, dokuz gün sürmüştür. Nutuk, bu sürenin altı gününü almıştır. Erzurum mebusu Türk tarihi ve Türk Dili Profesörü Necip Asım (Ya-

Hayatta En Hakiki
Mürşit
İlimdir.

M.K. ATATÜRK

zıksız) Beyin verdiği önerge, mebuslarla vilâyet delegelerinin oluşturduğu kongre genel kurulunca oy birliği ile kabul edilerek «Gazi hazretlerinin nutuklarının tamamı ve harfiyet tasvip edilmesi (tek harfi-

ni değiştirmeden onanması) (ve millet namına tüm üyeler tarafından imzalanarak) mıştır. Kendisine teşekkür edilmesi kararlaştırılmıştır.

Kongre üç gün daha çalışmış ve CHP'nin ideolojisi bakımından olağanüstü önemde kararlar alınmış, metinler yayınlanmıştır.

Nutuk, parti kongresi tarafından benimsenmekle, siyasal niteliğini pekiştirmiştir.

HESAP VERME GÖREVİ

Nutuk'un bir «hatırat» olmadığı açıktır. Yine Nutuk, bir doktrin kitabı değildir. Bununla beraber, Atatürk'ün devrimci bazı önemli ilkelerini ve geleceğe öğütlediği devrimci yöntemini, olayların gelişmesinden çıkarmak olasılığı her zaman vardır.

Nutuk, Atatürk'ün İstiklâl savaşı sırasında başvurduğu bir eylemin devamı sayılabilir. Bu eylemden de onun tarih anlayışı saptanabilir. Bu bakımdan Nutuk, Mustafa Kemal Paşanın ikinci büyük nutku sayılmalıdır.

İlk ve zamanın koşullarına göre, uzun sayılabilecek Nutuk, 23 Nisan 1920 tarihli'dir. TBMM'nin açıldığı ilk gün ve ilk oturumda söylenmeye başlanmıştır. Türdeş olmayan bir mebuslar kuruluna, yalnızca heyeti temsiliye Reisi ve Ankara Mebusu olan meclisin açılmasına kadar geçen siyasi ahrak Mustafa Kemal Paşa «Mütarekeden meclisin açılmasına kadar geçen siyasi ahrak (gelişmeler) hakkındaki söylevi»ni vermişti. O, tarihte, tümünün aynı partiden olmalarına olasılık bulunmayan mebuslar da, oybirliği ile bu nutkun «neşren tamimi»ni (yayınlanarak yayılmasını) karar altına almışlardı.

Büyük boyda yirmi iki «Zabıt Ceridesi» sayfası tutan bu söylev, Mustafa Kemal Paşaya göre bir hesap verme belgesidir. Yöntemi de, bugüne kadar olanları izlemek ve bugüne nasıl gelindiğini saptamak gibi tarihsel bir açıya ve «perspektife» dayanmıştır.

(devamı gelecek sayıda)

Atatürk ve Bilimsel yönteme uygunluk

Prof. Dr. Üzer OZANKAYA

Büyük davamızın medeni ve en müreffeh millet olarak varlığımızı yükseltmektir. Bu yalnız kurumlarında değil, düşüncelerinde

«yalnız Türkiye»de değil, bütün dünyada önemli göz önüne alınmaya değer bir yenilik olduğunu vurgular.

Temelli bir inşılâp yapmış olan büyük Türk Milletinin dinamik idealidir. Bu ideali en kısa bir zamanda başarmak için fıldır ve hareketi, beraber yürütmek mecburiyetindeyiz.

ÇAĞ AÇICI ÖNDERLİĞİN TEMELİ

ATATÜRK

Çağ açıcı toplumsal dönüşümlere öncülük eden, örgütleyen ve yöneten bütün büyük önderlerin ortak özelliği, yaşadıkları dönemin biriki-

çirisi

Atatürk insanlık tarihinde çağ açan bütün büyük önderlerin ortak özelliklerine 20. yüzyıl insan ve toplum yaşamının gerektirdiği biçim ve ölçülere de sahipti. Eserinin ortaya koyabildiği kadarı da, daha yapmak gerektiğini düşündüğü bölünleri de yaklaştıran 21. yüzyıl koşullarında insanlığın artan ölçüde yöneldiği ilkelereydi.

Atatürk'ün kendisi, eserinin ne geniş kapsamlı sonuçları olduğunu, bu sonuçların uygar insanlıkça giderek daha güçlü bir biçimde özlemi duyulan sonuçlar olduğunu görmüş, bunu açıkça belirtmiştir de. Örneğin: Aralık 1922'de Türk devrimini başka devrimlerle karşılaştırırken bunun

miyle sınırlı olmakla birlikte bilimsel yöntemin gereklerine uygun düşünme ve davranma olarak özetlenebilir. Çünkü hepsi de, ancak akla seslenmekle insanların gönüllü katılımını kazanabileceklerini katılımını kazanabileceklerini kavramış kişiliklerdir.

Atatürk'ün de Türk toplumuna getirdiği en kalıcı, en hayat verici ilke «yaşamda en doğru yol gösterici bilimdir» ilkesidir.

«Ulusal yaşamın dayanağı, ulusal gücün kaynağı olan bilim ve araçlar, ancak çağdaş uygarlıkta bulunabilir» der.

Önemli olan «bilim» kavramının doğru, yani yeterli ve geçerli olarak kavranmasıdır. Bu yapıldığında görülecektir ki Atatürk'ün yalnız yaptığı ve yapmak istediği işler bilimin ve teknolojinin gerekleri olmakla kalmıyor, bundan daha da önemlisi, O'nun önderlik yetisi ve gücü de bilimsel yöntemin gereklerine uymasından kaynaklanıyor.

Bu derin özü kavrayanlardan Fransız insançı (humaniste) düşünür Georges Duhamel Atatürk ve devrimi için bakın ne yazıyor:

«Ne Cromwell, ne Robespierre, ne Lenin ve ardından gelenler, önderlik ettikleri ulusu bilim felsefesi, düşünce yöntemi, kısacası geleceğini değiştirme yoluna götürmeğe kalkışmamışlardır. Türkiye Mustafa Kemal'in itmesiyle kendisine yalnız becerikli işçiler değil, aynı zamanda mühendis ve teknisyenlerin de gerekli olduğunu anladı, amacını da iyice kavradı ki teknisyen ne kadar becerikli olursa olsun merdivenin ancak sonradan bir önceki basamağında yer alır ve uygulayıcılar sağladıktan sonra, işler ancak bilim filozoflarının yöntem kurucularının sözlerine uyularak yapılmak gerekir.

Bütün insanlığın içinde çırpındığı uygarlık bunalımının karşınıza çıkardığı en ciddi sorun, modern bilimin sağladığı güçlü araçların kullanılması sorunudur...

Mustafa Kemal'in geniş bir yalnızlık çemberiyle çevrilmiş olduğunu söylüyorsam yalnız ve siyasal ve toplumsal değil, aynı zamanda törese ve düşünsel, sonuç olarak felsefi ve dinsel olan şartıcı devrimin programını kendisinin, evet adeta yalnız kendisinin yapmış olmasındandır.»

BİLİM NEDİR?

Atatürk'ün dünya, toplum ve insan anlayışında bilimi felsefe ve sanatla kucaklaşan boyutlarıyla kavramakta olmasının büyük önemi vardır. Bu önemi belirtebilmek bakımından «Bilim nedir?» sorusunu yanıtlamak uygun olacaktır.

Bilim herhangi bir alan, herhangi bir zaman noktasında birikmiş olan bilgiler yığını olmaktan çok daha fazla, doğru düşünmenin, güvenilir ve geçerli neden - sonuç bağlantıları kurmanın yöntemidir. Bilimi bütün insanlığın saygın tutmasının dayanağı, güvenilir ve geçerli yöntem ilkelelerine sahip oluşudur.

Bu ilkeleri özetle belirterek Atatürk'ün düşünce yapısının sağlam temellerini gösterebiliriz.

Atatürk ve Bilim

Ord. Prof. Adın Sayalı

- Dünyada her şey için, maneviyat için, En Hakiki Mürşit İlimdir, Fendir. İlim ve fennin dışında mürşit aramak gaflettir, cehalettir delalettir. Yalnız ilim ve fennin yaşadığımız her dakikadaki safhalarının tekamülünü idrak etmek geriye çek ve terakkiyatını zamanında takip elemek şarttır.

ATATÜRK

Atatürk bilimin insan yaşamındaki etkin rolünü ve önemli yerini özgürlük savaşımızın sona ermesi sıralarından başlayarak hemen hemen her vesile ile tekrarlamış, vurgulamıştır. 22 Ekim 1922 de Bursa'da yaptığı bir konuşmada, Atatürk, Türkçesi biraz sadeleştirilmiş şekliyle, şöyle söylemiştir:

Yurdumuzun en bayındır, en göz alıcı, en güzel yerlerini üç buçuk yıl kirli ayaklarıyla çiğneyen düşmanı mağlup eden zaferi sırrı nedir, bilir misiniz? Orduların sevk ve idaresinde bilim ve fen ilkelerinin kılavuz edinilmesindedir. Milletimizin siyasi ve ictimai hayatı ile ulusumuzun düşünüm-sel eğitimde de yol göstericimiz bilim ve fen olacaktır. Türk Milleti, Türk sanatı Türk ekonomisi, Türk şiiri ile edebiyatı okul sayesinde ve okulun vereceği bilim ve fen sayesinde bütün olağanüstü incelikleri ve güzellikleriyle oluşup gelişecektir.

Aynı yılın 27 Ekim günü de, yine Bursa'da Atatürk şunları söylüyor:

Hiç bir mantıksal kanıtı dayanmaksızın bir takım geleneklere ve inançlara bağlı kalmakta ısrar eden milletlerin gelişmesi çok güç olur, belki de hiç gerçekleşmez. Gelişim yolundaki bağları ve engelleri aşamayan uluslar engin hayat felsefelerine sahip başka milletlerin egemenliği altına girip onların tutsağı olmaktan kurtulamazlar.

Atatürk'ün «Hayatta en hakiki mürşit ilimdir» kısaltılmış biçimiyle yaygınca bilinen sözünün tam metni ise aynen şöyledir.

Dünyada her şey için, maddiyat için, maneviyat için, muvaffakiyet için, en hakiki mürşit ilimdir, fendir, ilim ve fennin haricinde mürşit aramak gaflettir, cehalettir, dalalettir. Yalnız, ilim ve fennin yaşadığımız her dakikadaki safhalarının

Bizi gerilikten kurtaracak yol,
bütün insanlarımızı
düşünebilen
insanlar yapmaktır.

ATATÜRK

tekamülünü idrak etmek ve terakkiyatını zamanında takip elemek şarttır.

Bilindiği üzere ilim sözcüğünün anlamı, anlam kapsamı, gayet geniştir. Fen ise temel bilimler, matematik, astronomi, fizik, kimya, ve tabii bilimler anlamına gelir. Demek ki, kılavuzluğunda yürünmesini Atatürk'ün öğütlediği bilim, şumüllü ve geniş içerikli bir bilimdir. Fakat, ayrıca bilimlerinin temel bilimler özellikle vurgulanmaktadır.

Yukarıda aktarılan sözlerinin hepsinde de Atatürk'ün bilim ile uygarlık arasında yakın ilişki kurduğuna ve her ikisini de dinamik yönleriyle vurgulamaya özen gösterdiğine tamıklık ediliyor. Batılılaşma girişimimizde de en büyük güçlüğü doğuran sorun, örnek alınmış olan Batının büyük devirgenliği, kendi kendine geride bırakma ve aşma vasfı idi. Atatürk, uygarlığın temeline bilimi koymakta ve batı uygarlığının dinamizmini esas itibarıyla bilimden ve bilimin sınırsız gelişme yeteneğinden aldığına inanmaktadır.

Bilimsiz endüstrinin ve daha genel olarak, bilime dayanmayan uygarlığın Batı ile yarışmada etkili olmayacağı, Batıya ayak uydurma çabalarını başarıya ulaştırmakta uzak kalacağını şüphe götürmez bir gerçektir. Bu gerçeğin açık seçik bir biçimde kavranması aşamasına ise bizde Atatürk'le ulaşıldığını söyleyebiliriz. Bunun için ise

● Tutkularım, hatta çok büyük tutkularım var, ancak, bunlar yüksek görevler, büyük paralar kazanmak mutluluğu değildir. Ben, bir yönden ülkeme yarar sağlarken, bir yandan da bana başarıyla yerine egtilirilmiş bir görev mutluluğu verecek, büyük bir fikrin gerçekleşmesini sağlayacak tutkuların insanıyım.

K. ATATÜRK

bilimsel araştırma faaliyetinin Batıdaki düzeye çıkması ve bu çabamın Batı dünyasının ile atbaşı yürütülmesi idealinin noksanz, biçimde benimsenmesine gerek vardır. İşte, bilime genel anlamda verilen büyük önem yanında böyle bir ülküye bağlanma zorunluluğu fikrini Atatürk'te açık ve kesin bir biçimde görmekteyiz.

Afet İnan'ın kayıplarına göre, uygarlığın anlamı ve uygarlık sözcüğünün tanımı konusunda Atatürk'ün görüşleri şöyledir:

Medeniyetin ne olduğunu başka tarif edenler vardır. Bence medeniyetli harstan ayırmak güçtür. Ve lüzumsuzdur. Bu nokta-i nazarımı izah için hars ne demektir tarif edeyim:

Bir insan cemiyetinin a) devlet hayatında, b) fikir hayatında, yani ilimde içtimai hayatta ve güzel sanatlarda, i) iktisadi hayatta, yani zerafetten, sanatta, ticarete karadeniz ve havaya ait ulaştırma işlerinde yapabildiği şeylerin sonucudur.

Bir milletin medeniyeti denildiği zaman hars namı altında saydığımız üç nevi faaliyet sonucundan haric ve başka bir şeyi olmayacağını zannedirim. Şüphesiz her insan cemiyetinin harsı, yani demokrat derecesi bir olmaz. Bu farklar, devlet fikir, iktisadi hayatların her birinde ayrı ayrı göze çarptığı gibi, bu fark üçünün sonucu üzerinde de görünür.

Atatürk'ün uygarlık ve kültür kavramları için bazı değişik bağlamlar içinde değişik tanımlar verdiği görülüyor. Bunların farklılıkları, değişik bağlamları içinde bu kavramların değişik yönlerinin vurgulanması biçiminde yorumlanmaya elverişlidir. Fakat, her halde, Atatürk'ün genellikle düşünce unsurunu kültürün ve uygarlığın en önemli ögesi saydığı, kültürle uygarlığın manevi yönlerini, bilimsel düşünce temeli üzerine oturan kesimi-

ni vurgulamak gereğini ya da eğilimini hemen her zaman hissettiğini söyleyebiliriz. Atatürk'ün şu sözleri de bu düşünceyi doğrular:

Milletimizin dehasının gelişmesi ve bu sayede layık olduğu medeniyet seviyesine ulaşması şüphesiz yüksek meslekler erbabını yetiştirmekle ve milli kültürümüzü yükseltmekle mümkündür.

Atatürk'e göre ileri kültürü ve ileri uygarlığı oluşturan temel öge bilimdir. Bunu onun çeşitli sözlerinde görmekteyiz.

30 Ağustos 1924 yılında Dumlupınar'da yaptığı konuşmada da Atatürk şöyle diyor:

Medeniyet yolunda muvaffakiyet yenileşmeye bağlıdır. Sosyal hatta, ilim ve fen sahasında muvaffak olmak için yegane olgunlaşma ve ilerleme yolu budur. Hayata ve yaşayışa hakim olan düşüncelerin zamanla değişme, gelişme ve yenileşmesi zaruridir. Medeniyetin ihtiraları, fennin harikaları cihani değişikliğe sürüklediği bir devirde asırlık köhne zihniyetlerle, maziye düşkünlükle mevcudiyetin muhafazası mümkün değildir.

Atatürk uygarlık yarışmasında geri kalmanın bir toplumun yaşamını sürdürmesinde şart olduğunu tekrar vurgulamış dünyada açıkça farklı düzeylerdeki uygarlıklar birlikte hayat hakkına sahip olabileceklerine, yaşamlarını bir arada ve eşit koşullar altında sürdürebileceklerine inanmalarının aşırı iyimserlik sayılması gerektiği yolunda çeşitli vesilelerle uyarılarını yinelemiştir. Bundan dolayı da, Atatürk aşında dünyada geçerli bir tek uygarlık bulunabileceğine dikkati çekmektedir. Bu uygarlık ileri uygarlıktır, ve bu ayrım esas itibarıyla özü bir değer yargısıyla temellennmektedir. Bunun açık bir sonucu ise, bütün insanların bu bu tek uygarlığa katılmaları ve geliştirilip oluşturulmasında iş birliği yapmaları gerektiğidir.

Atatürk Türk ulusu için gerek maddesel ve gerekse dinsel alanlarda, bağımsızlık saygınlık, seçkinlik ve üstünlük sağlamak ve Türk milletini yönetmek yolunda çeşitli doğrultularda güçlü bir takım süreçler harekete geçmiş, hepimizin iyi bildiği kalburüstü devrimlerini gerçekleştirmek için azimli girişimlerde bulunmuştur. Atatürk bu devrim ve reformlarında hep aklın kılavuzluğu altında ve geçmişteki uzun tecrübelerle dayanan sağlam bilgi ışığında yürünmesi temel ilkesini her zaman için etkin ölçüde başarılı tutmaya özen göstermiştir.

Atatürk Milliyetçiliği

Prof. Dr. Aydın TANERİ

Milliyetçilik; sosyolojik, doktriner ve ideolojik olarak aynı anlamdadır. Sosyolojik açıdan, değişmez hayat kanunu olan mücadele gereği, millet olarak var olmak anlamıdır. Yani bir duygudur.

Derhal açıklayalım ki, «Çağdaş milliyetçilik» klişesi, Marksist bir aldatmacadır. Çünkü, duygunun çağdaşı olamaz.

Milliyetçilik doktrin olarak 19. yüzyıl başlarına Avrupa'da doğmuştur. Milletlerin meşrû hükümet şeklinin kendilerini yönetmek olduğu esasına dayanır. İdeolojik anlamda, bir parti hükümet veya sosyal sınıfın hareketlerine yön veren düşünce sistemidir. MHP'nin dokuz ışığı eski CHP'nin altı okundan biri gibi Ernest Renan'a göre millet, ortak geçmişi olan ve birlikte yaşama arzusu gösteren insan topluluğudur. Marksizme göre ise, «Millet ve milliyet duygusu yoktur. Sömüren ve sömürülen sınıflar vardır. Milliyetçilik, kapitalizmin ürünüdür.»

Atatürk'ün Milliyetçilik Fikirleri

Atatürk, milliyetçiliğin her üç anlamda fikriyatını yapmıştır.

1 — Sosyolojik milliyetçilik: Bu konuda Atatürk diyor ki:

«Biz doğrudan doğruya milliyetperveriz Türk milliyetçisiyiz. Cumhuriyetin dayanağı Türk kültürü ile ne kadar dolu olursa, o topluluğa dayanan cumhuriyet de o kadar kuvvetli olur.»

«Milletimiz sahip olduğu vasıfları ve liyakatını, hükümetinin yeni ismiyle, medeniyet dünyasına çok daha kolaylıkla göstermeyi başaracaktır. Türkiye Cumhuriyeti, cihanda tutduğu mevkie layık olduğunu eserleriyle ispat edecektir.»

Sosyolojik milliyetçilik, aşağıda göreceğimiz diğer iki çeşit milliyetçiliğin temelidir.

2 — Doktriner milliyetçilik; Atatürk, şöyle der:

«Hakimiyet milletin umumuna aittir. Demokrasi prensibi milî hakimiyet prensibine dönüşmüştür.»

«Mecliste yoğunlaşan millî iradenin fiilen vatanın mukadderatını almış olduğunu kabul etmek temel prensiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin üstünde bir kuvvet yoktur.»

«Millî iradeye dayanarak Türkiye'nin mukadderatını elinde tutan meşru ve meşhûr tek hâkim kuvvet Büyük Millet Meclisi'dir.»

3 — İdeolojik milliyetçilik: O, bu konuda diyor ki:

«Bizi milletimiz, derin bir geçmişe mâliktir. Bu düşünce, bizi elbette atıyıcı yüz yıllık Osmanlı Türklüğünden Selçuk Türklerine ve ondan evvel bu döşemelerin her birine eşit olan büyük Türk devletlerine kavuşturur. Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendine kuvvet bulacaktır.»

Atatürk, amacını gerçekleştirmek için, Dil Tarih - Coğrafya Fakültesi'ni kurdu. Dünyanın her yerinde Edebiyat Fakültesi olan bu kurumun adı, özellik taşıyor. Zira Atatürk Türk dili, tarihi ve coğrafyasının ilminin yapılmasını işaret ediyordu. Cumhurbaşkanlığı forundaki onaltı Türk devleti Orta Asya'da Hunlar ile başlıyor. Türk ilim adamları; Hun — Göktürk — Selçuklu — Osmanlı çizgisinde, onun direktifi halinde Türk kültür tarihini inşa etmektedirler.

Atatürk, Komünizm — Marksizm konusunda da açıktır:

«Biz ne bolşevik, ne de komünistiz. Ne biri ne diğeri olamayız. Çünkü, biz milliyetçi ve dinimize hürmetkâriz.»

«Memleketimiz hali, sosyal şartları dinî ve millî ananelerinin kuvveti Rusya'daki komünizmin bize uygulanmasına imkân olmadığı kanaatini doğurmıştır.»

Ey Türk Gençliği!

Birinci vazifen, Türk İstiklâlini, Türk Cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, sevin, en kıymetli hazinendir

İstikbalde dahi, seni bu hazine mahrum etmek istiycek dahili ve harici bedhâtların olacaktır Bir gün. İstiklâl ve Cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin. Bu imkân ve şerait, çok nâmusait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları

dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet fakrû zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı!

İşte, bu ahval ve şerait dahi vazifen, Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

M.K. ATATÜRK

19 Ekim 1931 tarihli ve «Reisicumhur Gazi Mustafa Kemal» imzalı bir mektup, o dönemin başbakanı İsmet Paşa'ya, (Vatandaş için Medeni Bilgiler) kitabını yeniden sunuyordu. (1) Mustafa Kemal'in sunusunda şu satırları okuyoruz:

«Kitaplar yazılırken ve yazıldıktan sonra bizzat alakadar oldum, bunların yazılmalarını takip edilen maksatlara bizzat hizmet edecek kıymet ve mahiyette olduklarını bilhassa kaydederim.»

Mustafa Kemal'in bu notundan şu sonucu çıkartabiliriz ki, bu görüşler Mustafa Kemal tarafından, tümüyle benimsenmekte ve salt benimsenmekle kalmamakta, vatandaşlara da öğretilmesi istenmektedir. Şimdi bu kitabın kimi bölümlerini ele alarak incelemek istiyoruz.

Gözümüze çarpan ilk ilginç nokta, aradan yarım yüzyıl geçmiş olmasına karşın, kitaptaki Sosyolojik tanımların geçerliliği ve canlılığı. Örneğin; ırkçılığın kol gezdiği 1930'ların dünyasında, bu kitapta verilen genel ulus tanımı, adanıklı bir tanım. (s. 17).

a) Zengin bir hatırat mirasına sahip bulunan

b) Beraber yaşamak hususunda müşterek arzu ve muvafakatte samimi olan,

c) Ve sahip olunan mirasın muhafazasına beraber devam hususunda iradeleri müşterek olan insanların birleşmesinden meydana gelen cemiyete MİLLET namı verilir.»

Kitapta daha sonra devlet ve hakimiyet (egemenlik) kavramları üzerinde duruluyor: (s. 2;0 v.d.).

«Devlet, belli bir bölgede yerleşmiş ve kendine özgü bir güce sahip olan kişilerin toplamından oluşan bir varlıktır.»

Devlet egemenliğinin temel ilkelerinde şöyle sıralanmakta:

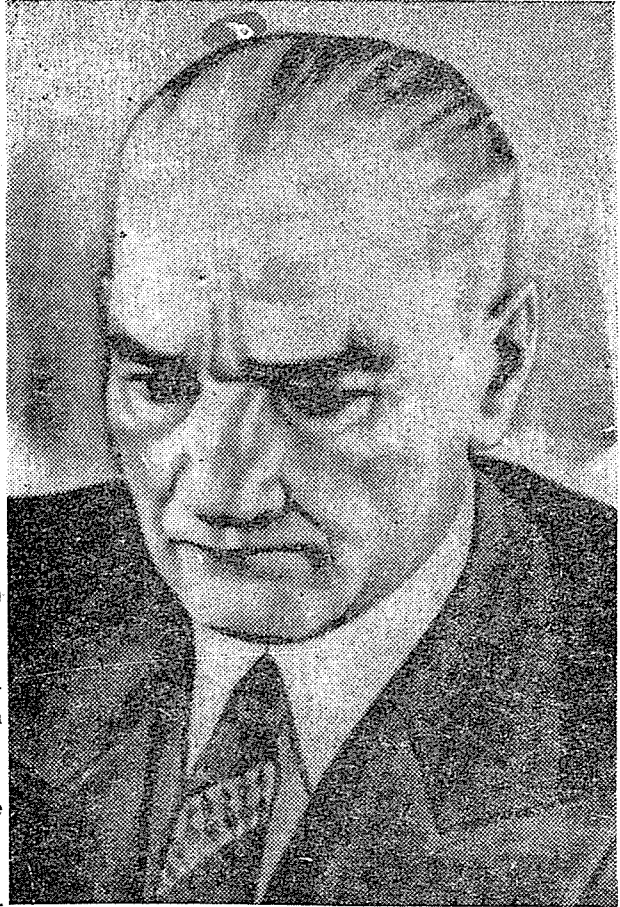
a) Demokrasi ilkesi, halkçılık: Bu ilkeye göre, irade ve egemenlik, ulusun tümüne aittir ve ait olmalıdır. Demokrasi ilkesi ulusal egemenlik biçimine dönüşmüştür..

b) Temsilli hükümet ilkesi: Bu ilke, ulusal egemenliğin uygulanma ve yürütülmesini düzenler.

c) Devletin ana örgütlenmesini (teşkilatı esasıyesini) düzenleyen yasanın (anayasal) diğer yasalara üstünlüğü ilkesi»

Atatürk ve Medeni Bilgiler

Doç. Dr. Toktamış ATEŞ

Şunu söylemek gerekir ki, devlet hukuksal bir kavramdır. Aslında yönetenler egemenliği kullanırlar. O halde devlette yönetenler kimler olmalıdır? Siyasal gücün meşru olabilmesi için, devletin soyut egemenliği, somut olarak kime verilmiş olmalıdır? İşte demokrasi ilkesi, bu soruları yanıtlayan bir ilkedir.

Atatürk'ün ölmez sözleri

Yazan : ATATÜRK

1) Asıl uğraşmaya mecbur olduğumuz şey, yüksek kültürde ve yüksek fazilette dünya birinciliğini tutmaktır.

2) Bir millet sanattan ve sanatkârdan mahrumsa tam bir hayata malik olamaz.

3) Böyle bir devirde en büyük makam, çalışanlara ait olacaktır.

4) Bu millete hizmet eden onun efendisi olur.

5) En büyük dâvamız, en medenî ve en müreffeh millet olarak varlığımızı yükseltmektir.

6) Cumhuriyet fikren, ilmen, bedenen kuvvetli ve yüksek seviyeli muhafızlar ister.

7) Cumhuriyet sizden «Fikri hür, vicdanı hür, ırfanı hür» nesiller ister.

8) Dünyanın her tarafından muallimler, cemiyeti beşeriyenin fedakâr ve muhterem unsurlarıdır.

9) Fikirler, cebir ve şiddetle, top ve tüfeksizle öldürülmez.

10) Hakikati konuşmaktan korkmayınız.

11) İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur.

12) Kuvve-i maneviye bilhassa ilim ve iman ile âli bir surette inkişaf eder.

13) Medenî olmayan insanlar, menî olanların ayakları altında kalmaya mahkûmdurlar.

14) Medeniyetin coşkun seli karşısında mukavemet boğunadır. O, gafil ve itaatsizler hakkında çok amansız davranır.

15) Medeniyet öyle kuvvetli bir ışıktır ki ona bigâne olanları yakar, mahveder.

16) Mektep genç dimalara, insanlığa hürmeti, millet ve memlekette muhabeti, istiklâl şerefini öğretir.

17) Sağlam ve gürbüz, nesil Türkiye'nin mayasıdır.

18) Sanatsız kalan bir milletin hayat damarından biri kopmuş demektir.

19) Yalnız tek bir şeye ihtiyacımız vardır: Çalışkan olmak. Servet ve onun tabii neticesi olan refah ve saadet yalnız ve ancak çalışanların hakkıdır.

20) Zafer, «Zafer benimdir» diye bilenen muvaffakiyet «muvaffak olacağım» diye başlayanın ve «muvaffak oldum» diyebilendir.

21) Bir memleketin bir memleket halkının düşmandan zarar görmesi acıdır. Fakat kendi ırkından, büyük tanıdığı insanlardan vefasızlık, felâket görmesi ondan daha acıdır. Bu kalp ve vicdanlar için onulmaz yaradır.

22) İcabında vatan için bir tek fert gibi yekpare azim ve karar ile çalışmasını bilen bir millet elbette büyük istikbale müstehak ve namzet bir millettir.

23) İki Mustafa Kema vardır. Biri, ben, fâni Mustafa Kemal, öteki milletin daima içinde yaşadığı Kemaller idealidir. Ben onu temsil ediyorum. Her hangi bir tehlike anında ben zuhur ettimse, Beni bir Türk anası doğurmadı mı, Türk analar daha Mustafa Kemaller doğurmayacaklar mı? Feyiz milletindir, benim değildir.

24) Hâdisat ve tecarübü tarihiyemiz bize milletî koyun sürüsü halinde keyfin, arzu ve ihtirasların ve hiç bir suretle tahmin edilmeyen menfaatlerin istihsaline sürüklenmekle mahvını müntih mahiyete inkılâp eden idare tarzlarını artık memleketimizde mahallî tatbiki kalmadığını göstermiştir. Millet hâkimiyetinin bir zerresini dahi âhara terk ve feragate mücip olabileceği felâketin, izmihlâlin, hüsrânın elemi her an kalp ve vicdanında hissetmektedir.

25) Yetiyecek çocuklarımıza ve gençlerimize, görecekleri tahsilin hududu ne olursa olsun, en evvel ve herşeyden evvel Türkiye'nin istiklâline kendi benliğine, ve millî emellerine düşman olan anasızla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir.

Yepyeni Bir Devlet Kuracağımızdı

Yazan: Kazım ÖZALP

Kolağası iken yarı ciddi, yarı şaka konuşmalarımızda beni hep Harbiye Nâzırı yapardı. Fethi Beye «Seni hariciye Nâzırı veya Sefir yapacağım» derdi. İzzettin'i Erkânı Harbiye Reisliğine getireceğini Salih (Bozok)u Jandarma Kumandanı, Nuri (Conker) i de bir başka kumandanlığa getireceğini söylerdi.

Mustafa Kemal ile Manastır Askerî İdadisi'nde tahsilde iken tanışmıştım. Ben den bir sınıf büyüktü. Manastır'da başlayan arkadaşlığımız, Harbiye'de, Erkânı Harbiye sınıflarında devam etti.

Kendisi daha o zamanlar memleket ve rejim meseleleri üzerine eğilir, Abdülhamit idaresinin aleyhinde bulunur, tenkitler ve tahliller yapardı.

Harbiye'de bir tarih hocamız vardı: Tevfik bey... (Sonradan mebus olmuştur). Tevfik beyin dersleri hepimizin ilgisini çekti. Hiç unutmam, Romalı'ların çöküşüne dair verdiği ders, aramızda hararetle münakaşalara ilham olmuştur. Derslerden sonra yaptığımız toplantılarda hocamızın Roma İmparatorluğunun çöküşüne neden gösterdiği hususları birer birer ele almış, bunların Osmanlı İmparatorluğunda da aynen mevcut olduğu inancına varmıştık. Abdülhamit İdaresinde, Roma'lıların son devrinde beliren arazların hepsi vardı. İstibdat vardı... İrtikâp vardı... Ehliyetizlerin mühim mevkilere getirilmeleri vardı...

İşte bunları konuşurduk hep aramızda Mustafa Kemal daha o zamandan bulundugu toplantılara şahsiyetiyle hâkim olan bir vasıfta idi. Bir meselenin münakaşası başladı mı, evvelâ hiç sesini çıkartmaz, dinlerdi. Tartışmalar hararetlendikten sonra konuşmaya başlar ve herkesi tesiri altına derhal alıverirdi.

İLK GİZLİ CEMİYET

Mustafa Kemal Eskânıharbiye'nin üçüncü sınıfında iken kendisi gibi memleket

meseleleri üzerine eğilmiş arkadaşları ile birlikte gizli bir cemiyet kurmuştu. Harikten Türkiye hakkında yazılar yazan ecnebi gazete ve dergileri getiriyorlar, okunması yasak edilmiş kitapları buluyorlar, kendileri okuyorlar ve diğer sınıflardan bizim gibi itimat ettikleri arkadaşlarına okutturuyorlardı. Bir de gizli kasaları vardı. Tehlikeli evraklarını bu kasada saklıyorlardı.

Atatürk'ün siyasî fikirlerinin olgunlaşmasına ilk hazırlık olarak kabul edilebilecek bu gizli cemiyet, onların sınıfında bulunnann bir hafiye tarafınadn saraya ihbar edildi Abdülhamit, bu gibi gizli faaliyetlerin üzerinde ehemmiyetle dururdu. Nitekim derhal Yıldız'dan bir heyet geldi. Gizli kasayı buldular, fakat bereket versin işe yarayacak bir evrak ele geçiremediler. Mustafa Kemal ve arkadaşları ihtiyatlı davranmışlardı. Fakat buna rağmen Mustafa Kemal'i Yıldız'a götürdüler. Onun dönüşünü merak ve kuşkuyla beklemiştik. İşin içinde biz de vardık ve başımıza bir belâ açılmasından endişe ediyorduk. Ama kesin birşey tesbit edememişler, Mustafa Kemal'i bir müddet Bekirağa Bölüğünde hapsedmekle yetinmişler ve serbest bırakmışlardı.

Buna rağmen kendisini bir kere mimlemişlerdi... Nitekim mektebi yüzbaşı rütbesiyle bitirince, onun karargahı Selânik'te bulunan üçüncü orduda kalmasını istemişler, arkadaşları ile birlikte Şam'daki beşinci orduya sürmüşlerdi. Onların Rume li'nde kalmakla ileri fikirlerin daha kolay yayıldığı bir bölgede tehlikeli olacaklarını düşünüyorlardı. Üçüncü ordu, her an İstanbul'a hükümedebilecek durumda kalabalık bir orduydu. Böyle bir orduda Mustafa Kemal gibi düşünen subayların bulunmasından Yıldız daima endişe ederdi. Şam'da tehlike görmüyorlardı.

Atatürk'ün Türklük için hassasiyeti

«BENİM HAYATTA YEGANE ÖVÜNCÜM TÜRKLÜKTEN BAŞKA ŞEY DEĞİLDİR.»

Prof Dr. EMRE KONGAR

Atatürk'ün, hayatı, olaylar, anılar onu anlamak için çok faydalı bilgi kaynaklarıdır. Şu nakledeceğimiz birkaç fıkra, birkaç olay bile O'nu ruhi durumunu, duygu ve düşüncesini anlamaya yeter:

30 Eylül 1340 (1924)'deki bir olay. Erzurum'da yeni bir cadde açılıyor. Bu açış o zamanki adıyla Gazi Paşa yapıyor. Belediye Başkanının, caddeye Gazi Kemal Caddesi adını takmayı, halkın istediğini söylemesi üzerine Atatürk bu ricayı nezaketle kabul etmiyor ve caddeye (Cumhuriyet) adını veriyor.

Cumhuriyetin onbeşinci yıl şenlikleri yapılırken (O hasta, takatsız yatmaktadır. Dışarda şenlik vardır. Mehtap, fişekler atıyor. Yanındakilere soruyor:

«Bu ne Mehmet?» Mehmet, önüne bakıp susuyor. Rıdvan bu hüznü anı geçirtmek istiyor: Gök gürültüsü galiba, Paşam» diyecek oluyor. Atatürk gülümsüyor:

«Çocuk mu kandırıyorsun? Mehtap yapıyor, şenlik var.» Yüzü aydınlanıyor. Bu sırada sarayın önüne vapur geliyor ve İstiklâl Marşını çalmaya başlıyor. Atatürk dinliyor, gözlerini yumup hayallere dalyor, sonra sevinçle gözlerini açıyor ve biraz da hazin bir gülümseyişle: «Beni çağırıyorlar» diyor.

«Beni çağırıyorlar!» Seviniyorlar. Sevinecekler tabii... Sevinmekte haklıdır. Onbeşinci Cumhuriyet... Bu sevinilecek neticedir.»

Atatürk'ün milletinin bir ferdi olmayı en büyük şeref ve meziyet tanıdığını gösteren şu olay da ilgi ve dikkat çekicidir: Cumhuriyetin 12. yıldönümü için hazırlanan bir kaç döviz cümleleri ortada durmaktadır. «Atatürk, bizim en büyüğümüzdür.»

«Atatürk bu milletin, en yücesidir.» Türk Milleti asırlardır bağrından bir Mustafa Kemal çıkardı.» O bunları hep çiziyor, beğenmiyor. Ortada bir tane kalıyor. «Atatürk, bizden biridir.» Beğendiği, çoğaltılan ve şehirleri sıra sıra donatan bu söz olmuştur: «Atatürk bizden biridir.»

1925 yılında Kastamonu seyahatinde bir kışla duvarında gördüğü «Bir Türk on düşmana bedeldir» sözü üzerine Subaya soruyor: «Öyle midir?» Subay, tam bir güvenle; içten, Evet Paşam - diyor. Atatürk başını daha dik tutarak ve şanlı Türk tarihini, onbinlerce kahramanlığı korkusuz akları, vatan müdafaa savaşlarını hatırlayarak, cihana karşı durmuş Türkleri, ecdadını bir anda görmüş olarak karşılık veriyor: «Hayır çocuğum, öyle değildir. Bir Türk Dünyaya bedeldir.»

Atatürk'ün, Türklülüğü, Türklük sevgisine ait bir hatırasını Prof. Dr. Mahmut Esat Bozkurt şöyle anlatıyor: «Atatürk, çok Türkcü idi: O muhakkak. Bir gün beraber oturuyorduk Merhum Nuri Conker bize şaka ettiğini işaret ederek:

— Canım, dedi. Türklük mürklük ne imiş? Zaten bütün insanlar birbirine karışmıştır. Bunun artık Türk'ü, Acem'i, Fransız'ı, Rus'u olur mu?

Atatürk hepimizden çok sevdiği arkadaşı Nuri Conker'e:

—Bana bak Nuri! Her şakana eyvallah ama, Türklüğüme ilişme. Benim hayatıta yegâne fahrim, (Biricik övüncüm, kıvançım), servetim Türklükten başka bir şey değildir» dedi.

İşte Atatürk duygusuyla düşüncesiyle, ülküsüyle buydu...

ATATÜRK'Ü YORUMLARKEN ÖZÜ YİTİRMEYELİM!

Prof. Dr. Yahya AKYÜZ

★ Atatürk'ün Gençliğe Hitabe ile genç nesillere kutsal bir görev vermeyi amaçladığı, öğretmenlere ve gençlere hitaben yaptığı çeşitli konuşmalardan da anlaşılabilir. Kuşkusuz yaşı ilerlemiş fakat «kafası ve ruhu genç olanlar»da Gençliğe itabe'den ilham almalıdırlar. Fakat bu belgede hareket noktası olarak genç nesilleri almak zorunludur. Atatürk'ü yorumlarken özden uzaklaşma tehlikesine karşı dikkatli olmak gereği vardır.

ATATÜRK'ün söylev ve demeçleri gerçekçi, inandırıcı ve etkileyici özelliğiyle bir önderin belirgin damgasını taşır. Bunlar genellikle fazla yoruma sebep olmayacak biçimde açık ve berrak sözlerdir de...

Bu özellikleri nedeniyle ki O'nun sözleri olduğu gibi ya da çok dikkatli ve zorlanmadan ele alınmalıdır. Yoksa, O'nun sözlerini açıklamak ve yorumlamak, kişiyi çoğu kez anlatım ve etki yönünden zayıf kalmaya götürdüğü gibi bazen özden uzaklaştırıcı sonuçlara da götürebilir.

Geçenlerde bir açık oturumda konuşmacılardan biri, Atatürk'ün (Gençliğe Hitabesi)ni yorumlarken, bunun yalnızca yaş bakımından genç olanlara değil, yaşı ilerlemişde olsa «kafa ve ruhu genç kalmış kişilere» bir hitap olduğunu ileri sürmüştü. Bu görüş, açık oturuma katılanlarca yepyeni ve çok özgün bir yorum, âdeta bir buluş gibi karşılanmış ve konuşmalar daha çok bu yeni yaklaşım üstünde yoğunlaşmıştı.

GENÇLİĞE HITABE KİME YÖNELİKTİR?

Atatürk'ün (Gençliğe Hitabesi) kimlere yöneliktir, kimlere seslenmiştir? Bu, üstünde çeşitli yorumlar yapılmasını gerektiren, zor anlaşılır, muğlak, belirsiz bir belge midir? (Gençliğe Hitabe), yaşı genç nesillere bir sesleniştir. Bunda hiçbir kuşku olmamalıdır.

Atatürk, Büyük Nutuk'u Parti Kongresi'nde okuyup kamuoyuna açıklamadan önce (EKİM 1927), İstanbul'da Dolmabahçe Sarayı'nda çevresindekilere ondan parçalar okumuş, bu parçaları tartışmış ve bu arada, eserin son satırları olan (Gençliğe Hitabe)'yi de hazır bulunanlara yüksek sesle okumuştur. Sonra, kendi satırlarını okurken duyduğu heyecanın etkisiyle gözleri yaşaran Atatürk, etrafındakilere şöyle seslenmiştir:

— «Gençliği yetiştiriniz. Onlara ilim ve irfanın müsbet fikirlerini veriniz. Geleceğin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız. Hür fikirler uygulamaya geçince Türk milleti yükselecektir.»

Birkaç gün sonra da Atatürk Nutuk'u okuyup kamuoyuna duyurunca, o dönemin üniversite gençliği, Gençliğe Hitabe'yi kendine bir sesleniş olarak değerlendirmiş ve bu seslenişe hemen, görevini anladığını ve yerine getireceğini belirten karşılıklar vermiştir. Üniversite gençliğinin bu hassasiyetine bir örnek Millî Türk Talebe Cemiyeti'nin Atatürk'e çektiği şu telgraftır:

«Büyük Gazi büyük eserinizi bize emanet ediyorsunuz. Biz, Mustafa Kemal asrının gençleri, bu büyük eseri yaşatacak, kuvvetlendirecek nesilden nesile iletirecek, açtığınız kurtuluş ve mutluluk yolunda metanetle ilerleyeceğiz.»

ÖĞRETMENLERE SESLENİRKEN

Atatürk'ün Gençliğe Hitabe ile genç nesillere kutsal bir görev vermeyi amaçladığı, O'nun öğretmenlere ve gençlere hitaben yaptığı çetli konuşmalardan da anlaşılabilir. Mesela Ekim 1922'de Bursa'da öğretmenlere demiştir ki:

— «Çocuklarımıza ve gençlerimize vereceğimiz eğitimin sınırı ne olursa olsun onlara esash olarak şunları öğreteceğiz: 1. Millete, 2. Türkiye devletine, 3. Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne düşman olanlarla mücadele etmek.»

Gençliğe Hitabe de her türlü olumsuz ortam içinde bile, asla tereddüt etmeksizin, «Türk istiklâlini ve Türk Cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmeyi» gençliğe «birinci vazife» olarak gösteriyor mu?

O'nun Ağustos 1924'te öğretmenlere sesleniş de şöyleydi:

— «Öğretmenler, yeni nesil, Cumhu-

riyetin fedakâr öğretmen ve eğitimcileri, sizler yetiştireceksiniz. Yeni nesil sizin eserniz olacaktır. Cumhuriyet, fikir, ilim, fen beden bakımından kuvvetli ve yüksek seviyeli koruyucular ister. Sizin başarınız Cumhuriyetin başarısı olacaktır.»

Yine aynı yıl gençlere diyordu ki:

— «Ey yükselen yeni nesil: Gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk. Onu, yükseltecek ve devam ettirecek sizsiniz.»

Kuşkusuz, yaşı ilerlemiş fakat «kafası ve ruhu genç olanlar» da Gençliğe Hitabe'den ilham almalıdırlar. Bu gereklidir de. Fakat bu belge genç nesillere bir sesleniştir. Böyle olması da doğaldır ve biz hareket noktası olarak yaşı genç nesilleri almak zorundayız. Çünkü, Atatürk'ün istediği ve Gençliğe Hitabe'nin öngördüğü davranışları duraklamadan gösterecek biçimde yetiştirilmiş genç nesiller, zamanla orta ve yaşlı nesiller haline gelince zaten üstlerine düğeni yaparlar. O sebeble, Gençliğe Hitabe'nin genç nesillere kutsal bir görev veren bir uyarı olduğu asla gözden kaçırılmamalı, tersine onun bu niteliği ısrarla belirtilmelidir.

Atatürk, Türkiye Cumhuriyetini her zaman korumayı genç nesillerin ilk görevi, onların bunu başaracak biçimde yetiştirmelerini de millî eğitimin temel amacı olarak göstermiştir. Bu amacı gerçekleştirme görevini ise, öğretmen ve eğitimcilere vermiş. Bu gerçekleri yeterince belirtmemek ya da bunu sulandırarak yapmak sakıncalıdır. Gençlere ve öğretmenlere «birinci vazifeleri», Atatürk'ün sözleriyle, her zaman hatırlatılmalıdır. Bugün asıl yakındığımız konu, bir bölüm gencin Atatürk'ün isettiği biçimde yetiştirilememiş olması değil midir? Bugün temel özlemimiz Atatürk ilkelerini içtenlikle benimsemiş genç nesiller yetiştirebilmek değil midir?

Atatürk'ü yorumlarken özden uzak uzaklaşma tehlikesine karşı dikkatli olmak gerekiyor. Bu bir uyarıdır!..

Atatürk ve Din Eğitimi

Yazar: Prof. Dr. SALİH TUĞ

CUMHURİYETİN ilminden 58 yıl, çok partili demokrasi hayatına girişimiz üzerinden 40 yıla yakın bir süre geçtiği halde, yurdumuzda din eğitimi ve öğretiminin hâlâ verimli, dengeli ve kalıcı bir esasa kavuşturulamamış olması ne kadar üzücüdür. Bu duruma bağlı olarak, din istismarcılığı probleminin çözülmemiş olması, hem milli eğitimimiz için önemli bir eksiklik teşkil etmekte hemde sosyal ve kültürel bünyemizde görülen bir takım sarsıntı ve bunalımların ana kaynaklarından birini oluşturmaktadır.

LAİKLİK PRENSİBİ VE DİN EĞİTİMİ

Bu çeşit sarsıntı ve bunalımlara bünyelerinde yer vermek isteyen Batı ülkelerinde tartışılan konu, laiklik prensibi içinde «din eğitimi»nin yer alıp almayacağı değil, laik devlette bizzat devletin din eğitimine hangi şekil ve şartlarda ve ne ölçüde hizmet arzedebileceği olmaktadır. Bu yolda özel okullar eyle din eğitimi verme tatbikatının yanında devlet de kendi resmi okullarında, özellikle Almanya ve Avusturya'da görüldüğü üzere, hususi bir ağırlık kazandırmaktadır.

Ülkemizde ise hâlâ 19. asra has pozitivist ve materyalist görüşlerin tesirinden kendilerini kurtaramamış bir kısım çevreler, zaman zaman Atatürk ilkeleri ve özellikle laiklik prensibi çerçevesinde, «din eğitimine» eğitim kademelerinde yer verileceğini savunabilmektedir. Belki çevrelerin güdümündeki «Devrimci eğitim Kurultay'ı» (Ankara 1978) «din eğitimine» ülkemizde bir son verilmesini» sonuç beyannameesinde belirtebilmiştir. Gerçekten de zaman zaman bazı iktidarlar «din eğitimi»ne kısıtlamalar getiren icraat ülkemizde yol verebilmişlerdir.

Bugün Milli Eğitim Bakanlığımızın hassasiyetle üzerinde durması gereken konulardan biri, yakın geçmişimizde bu konuda görülen gelişmeleri de gözönünde bulundurarak, din eğitimi ve bunun kurumlarını, bir yandan çeşitli maksatlarla din istismarcılığına alet edilmekten ve diğer yandan din düşmanlığına hedef olmaktan kurtarıp koruyacak bir tarzda «verimli» ve «kalıcı» bir şekilde yeniden «hukuki dayanaklara oturtmak» olmalıdır.

ATATÜRKÇÜLÜK AÇISINDAN

Konuyu, Atatürkçülük ve Anayasa hukuku açısından yaklaşmak mümkündür:

(1) Atatürk'ün İslâm ve din eğitimi konusundaki görüşleri bugüne kadar gerçek önemi içinde ele alınıp tartışılamamıştır. Aksine, en mâsum ve haklı dini isteklere bile, belli ve sınırlı çevrelerce dâima Atatürk ve O'nun ilkeleri bahâne edilerek karşı çıkılmaya çalışılmış ve hattâ dinde reform yapmak adına, namaz vakitlerinin kısıtlamaya, cândlere sıra koymaya kadar gidenler hep onun adına himâyesine sığınmaya çalışmışlardır. Sayın Devlet Başkanımız Orgeneral Kenan Evren'in üç gün süren son yurt gezilerinde milletimize açıkladıkları gibi Atatürk, din düşman-

★ Bugün Milli Eğitim Bakanlığımızın hassasiyetle üzerinde durması gereken konulardan biri, yakın geçmişimizde bu konuda görülen gelişmeleri de gözönünde bulundurarak, din eğitimi ve bunun kurumlarını, bir yandan çeşitli maksatlarla din istismarcılığına alet edilmekten ve diğer yandan din düşmanlığına hedef olmaktan kurtarıp koruyacak bir tarzda yeniden hukuki dayanaklara oturtmak olmalıdır.

lığı anlamına gelebilecek bir tutum sahibi olmamıştır; aksine onun ıslah edici teşebbüsleri, ömrünün vefâ etmemesi ile yarım kalmıştır. Nitekim onun en yakın mesai arkadaşları, 1949 yılından itibaren gereken teşebbüslerde bulunmuşlar, yurdumuzda din eğitimi modern ve ilmi seviyede, bakanlık seviyesinde ve üniversitelerimizde başlatmışlar, hâlen de bu eğitim sürdürmektedir.

Sayın Devlet Başkanımızın da nutuklarında belirttiği gibi Atatürk: «İnsanlara feyiz ruhu vermiş olan dinimiz son dindir, ekmel dindir. Çünkü dinimiz akla, mantığa ve hakikata tamamen uygundur ve uygulanabilir. Eğer akla mantığa ve hakikate uygun düşmeseydi, bununla diğer ilâhî tabiat kanunları arasında zıtlık olması icab ederdi. Çünkü her çeşit oluş kanunlarını yapan Cenabı Hak'dır» demekle işin özüne dair görüş ve inanışlarını açıkça ortaya koymaktadır.

TBMM'de bir açış nutkunda, yine Atatürk: «Milletle okumak, yazmak ve vatanını, DİNİNİ, dünyasını tanıttak kadar coğrafi, tarihi, DİNİ ve AHLAKİ malûmat vermek maarif programımızın ilk hedefidir» cümleleriyle, «din eğitimine» kendi hükümetlerinin programlarında yer verileceği esasını benimsemiş olmaktadır. Diğer bir hitâbesindeki sözleri ise pek açıktır: «Hepimiz müsaviyiz ve dinimizin ahkâmını mütesâviyen öğrenmeye mecburuz. Her fert dinini, diyânetini, imanını öğrenmek için bir yere muhtaçtır, orası da MEKTEP'tir.»

II) : 1924 Anayasası, 1961 yılına kadar ülkemizde düşünce ve vicdan hürriyetini tanzim etmiştir. Bu hürriyetler 70 - 75 ve 80. maddelerde teminatlarını bulmuş durumdaydı. II. Dünya Harbi'nden sonra çıkarılan «İnsan Hakları Evrensel Beyannâmesi»nde 18. madde: «Her şahsın fikir, vicdan ve din hürriyeti'ne hakkı vardır. Bu hak, dini ni veya kanaat değiştirmek hürriyetini, dinini veya kanaatini tek başına veya topluca, açık veya özel surette ÖĞRETİM, tatbikat, ibadet ve âyinlerle açıklama hürriyetini gerektirir» hükmünü vazeder ki önemli olan, bu beyannâmenin bu maddesinin, 6 Nisan 1949 tarih ve 9119 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye tarafından da benimsenmiş ve TBMM'den de geçirilerek 27 Mayıs 1949 tarihinden itibaren yürürlüğe konmuş olmasıdır.

1961 ANAYASASINA GÖRE

1961 ANAYASASININ 19. maddesi, aynı prensibin bir diğer görünüşünü yani tatbikata giden yolunu açmakta ve açıkça «din eğitimi müesseseleridir». Anayasamızın bu hükmü, Milli Eğitim Temel Kanununun 12. maddesine de aynen aksetmiş bulunmaktadır.

Aslında devletin laik olması vatandaşın dindar olmasına mâni değildir. Bir başka deyişle, vatandaşın dindar olması hâlinde devletin laiklik ilkesinin ortadan kalkacağından korkmak, laiklik dinsizlik olarak anlamak ve uygulamak demektir. Bu konuda da Atatürk'ün hayli hassas davrandığını görmek sevindiricidir: «Lâik hükümet tâbirinden dinsizlik mânâsını çıkarmaya yeltenen fesatçılara fırsat vermemek lâzımdır». Böylece o laiklik perdesi arkasında din düşmanlığı yapılmasına bir set çekmek istemiştir. Gerçekte bir hukuk terimi olarak laiklik, devlet ve dinin birbirinden ayrı ve birbirine karşı tarafsız olması demektir. Batılı demokrasiler bu tarafsızlığı, ilgisizlik mânâsına almamakta ve hükümet icraatlarında, din eğitime destek sağlamakta ve asıl yapısı itibarıyla eğitimin bu çeşidini muhtar statülere sahip özel teşkilât ve kurumlara bırakmaktadır. Türkiyemizde bu sonuncu tatbikata yer verilemeyeceği düşünülüyorsa, devlet gerektiği gibi en ilmi hukuki mânâda olmak üzere ıslah edici elini bu alana da uzatmalıdır. Bu sayede din eğitiminiz, belirsiz amaçlara yönelik gizli ellerde değil, açık-tan ve kamu oyunun gözü önünde devletin yönetiminde gerçekleştirilmiş olabilecektir.

SONUÇ

Batı dünyası söze değil, işe ve fiiliyata önem atfetmektedir. Görünüşte Demir perde gerisi ülkelerinin bugünkü Anayasalarında da «din ve vicdan hürriyeti» şeklen yer alır. Ve fakat gerçekte bu hürriyetin ilmi ve hukuki teminatı, uygulamada «din eğitime» yer vermekten başka bir şey olamayacağı modern hukuk çevrelerinde vazgeçilmez şart olarak kabul olunmaktadır.

«Biz kendi kendimize benzemekle müftehiriz.»

K. Atatürk

Kemalizm

Devletçiliği

Yazan: Emk. Org. Faruk GÜVENTÜRK

Güzel Türkiye'mizde solak düşüncelerle ve herşeyimizi Komünizmin pengesine atmak gayesini güdenlere karşı Aziz Milletimi uyarmak maksadıyla Kemalizm Devletçiliğinin ne olduğunu ve hangi gayelerle kurulduğunu özet olarak anlatmaktan kendimi alamayacağım.

KEMALİZM DEVLETÇİLİĞİ

İmtiyazlı sınıfları ortadan kaldırmış, fakat, hiç bir zaman ne KARL MARKS'ın çırağı, ne NAPOLYONUN taklitçisi ve ne de LENİN'in takipçisi olmamıştır.

KEMALİZM DEVLETÇİLİĞİ; sınıfsız ve derebeysizdir. Aile saltanatı, mezar taşı hâkimiyeti yerine; çalışmanın mükâfatını, işleyen kafanın şahsî değerini, teşebbüsün, iyi niyetin saltanatını temin etmiştir.

— YURTTA SULH, CİHANDA SULH.

Prensibi ile, zümrelerin ve sınıfların türeyerek birbirlerini boğazlamasını önlemiş, her yönü ile ve asırlardan beri geri kalmış, hiç bir ekonomik hak ve hürriyeti olmayan, sanayisiz, özel sermayesiz, bütün serveti ekalliyetlerin elinde bulunan, ilim ve bilim adamı, sanatkâr'ı, tüccar'ı hemen hemen sıfır olan, iktisadi fikre de sahip bulunmayan cahil, yobaz ve mütegalibeler elinde sömürüle sömürüle bitirilen, kapitilasyonlarla perişan edilmiş, SEVR paçavrası ile

de ayaklar altına alınmış bir milleti en büyük zaferle kurtardıktan sonra, en mühim iş olarak iktisaden bu milletin nasıl kalkınacağı fikri üzerine eğilmiş ve çıkar yol olarak da KEMALİZM'in sağa ve sola kaçmayan, hiç bir zümreye taviz vermeyen;

KEMALİZM DEVLETÇİLİĞİ'ni kurmuştur.

Sosyal yaramızı ve dertlerimizi bildiği için diyebiliriz ki, Türk tarihinde bir millet kalkınmasının ancak iktisat yolu ile olacağını ilk defa ortaya atan ATATÜRK olmuştur.

ATATÜRK, millî sanayiın, millî bankacılığın, millî ulaştırmanın ve millî ticaretin temellerini hep bu uzak görüşlülükle kurduğu KEMALİZM DEVLETÇİLİĞİ sayesinde atmış ve bugünkü seviyeye gelmemizi sağlamıştır.

ATATÜRK, ekonomik hayatı şöyle tarif etmektedir:

«Ben ekonomik hayat deyince ziraat, sanayi faaliyetlerini ve bütün Bayındırlık işlerini birbirinden ayrı düşünülmesi doğru olmayan bir kül sayarım. Devlet fikir ve ekonomi mekanizmaları birbirlerine bağlı ve birbirine tabiidir.

Bu cihazlar birbirine uyarak aynı ahenkte çalıştırılmazsa hükümet makinasının motris kuvveti israf edilmiş olur. Ondan beklenen tam verim elde edilemez. Onun içindir ki, bir milletin kültür seviyesi üç sahada devlet, fikir, ekonomi sahalarındaki faaliyet ve başarıları neticelerinin hâsılları ile ölçülür.

Bu arada orman servetimizin korunması lüzumuna da ayrıca işaret etmek yerinde olur. Ancak burada önemli olan, koruma esaslarının memleketin türlü ağaç ihtiyaçlarını devamlı olarak karşılaması icap eden ormanlarımızın muvazemeli ve teknik bir surette işletilerek istifade etmek esası ile makbul bir surette telif etmek mecburiyeti vardır.»

ATATÜRK, dış ve iç ticarete bilhassa emniyeti, dürüstlüğü ve sözde durmayı esas kabul ederek Türk iktisadiyatına dış güveni sağlamak gibi büyük bir başarıya da ulaşmıştır.

Atatürk ve Türk Gençliği

Prof. Dr. BEDİA AKARSI

Bursa'da Ulucamid'e namaz kılan yüz kadar insan, aralarında konuşmuşlar: Ne den İstanbul'da ezan Arapça okunurken Bursa'da Türkçe okunuyor diye dedikodu yaptıktan sonra işi Evkaf Müdüründen sormağa karar vermişler. Evkaf Müdürü, Valiye gidin, demiş. Cemaat, topluca vilâyete gidiyorlar. Fakat Vali öğle yemeğinde. Hükümet konağının mermer merdivenlerine gömelip bekliyorlar!.. Mesele polise Tümen, jandarmaya aksediyor. Tertibat alınıyor: bu arada Ankara'ya da «Bursa'da irtica var!» diye telgraf çekiliyor. Atatürk, otomobille İzmir'e gitmektedir. Haberi yolda alıyor. Yaptığı ve inandığı inkılapların öz mal sahibi sıfatıyla, tehlikede gördüğü eseri için, hemen Bursa'ya koşuyor. İş bizzat inceliyor. Kararını Anadolu Ajansına kısa bir tebliğle bildiriyor: «Bu, din meselesi değil, dil meselesidir!» O akşam Çekirge yolundaki köşkte Atatürk'e bir yemek veriliyor. Sofrada on üç, on dört kişi var. O günkü hâdiseden dolayı Atatürk'ün gönlünü almak üzere bu on dört kişiden birisi:

— Efendim, diye söze başladı. Bursa gençliği bu hâdiseyi hemen bastıracaktı. Fakat zabıta ve adliyeye olan güveninden ötürü... Devam edemedi. Atatürk bir işaretle sözünü kesti:

— Bursa gençliği ne demek? diye biraz sert sordu. Memlekette parça parça, yer yer gençlik yoktur, sadece ve toplu olarak Türk gençliği vardır! Sonra, Türk gençliğinden ne anladığını şöyle tarif etti:

— Türk genci, inkılapların ve rejimin sahibi ve bekçisidir. Bunların lüzumuna, doğruluğuna herkesten çok inanmıştır. Rejimi ve inkılapları benimsemiştir. Bunları

— BURSA GENÇLİĞİ DE NE DEMEK DİYE BİRAZ SERT SORDUM. MEMLEKET PARÇA PARÇA, YER YER GENÇLİK YOKTUR, SADECE VE TOPLU OLARAK TÜRK GENÇLİĞİ VARDIR!

zayıf düşürecek en küçük veya en büyük bir kıpırtı ve bir hareket duydu mu, bu memleketin polisi vardır... demiyecektir. Hemen müdahale edecektir. Elle, taşla, sopa ve silahla... nesi varsa onunla, kendi eserini koruyacaktır. Polis gelecektir, asıl suçluları bırakıp, suçlu diye onu yakalayacaktır. Genç «Polis henüz inkılap ve cumhuriyetin polisi değildir.» Diye düşünecek, fakat asla yalvarmayacaktır.

ATATÜK'ÜN KOYDUĞU İLKELER

Prof. Dr. FARUK TİMURTAŞ

«HAKİMİYET KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR»

Bu kısa incelememizde Türkiye'mizin siyasi tarihinde önemli yer tutan ve özellikle genç Türk devletinin ilk yazılı anayasası olan 1921 Teşkilâtı Esasiye kanunumuzun ana hatlarını belirtmeye çalışacağız.

Ancak, esas konumuza geçmeden önce bir parantez açarak, 1921 ve 1924 anayasalarımıza ve hatta 1961 anayasamıza hakim olan bazı temel ilkelerin doğuşuna ve tarihi tekâmülüne çok süratli bir bakış atfedelim. Ve ondan sonra, 1921 ve 1924 anayasalarımız üzerine eğilelim.

Gerek 1921 ve gerek 1924 anayasalarımıza hakim olan en önemli prensip, Egemenliğin (hakimiyetin) kayıtsız şartsız mil-

lete ait olması ve millet iradesinin (milli irade) en üstün kudret telakki edilmesidir.

İLKELER

Ancak hemen işaret edelim ki, bu ilkeler 1921 Teşkilâtı Esasiye Kanununun kabul edilip yürürlüğe girmesinden önce, Atatürk tarafından benimsenmiş ve birçok defalar çeşitli aralıklarla millete ilân olunmuştur. Gerçekten Mustafa Kemal Paşa büyük Nutku'nda 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a ayak bastığı anda memleketin durumunu tasvir ettikten sonra, memleketin kurtuluşu için çare olarak şu karara vardığı ifade etmektedir:

«Bu durum karşısında alınacak bir tek karar vardı. O da milli hakimiyete dayanan kayıtsız ve şartsız müstakil bir Türk devleti kurmak.»

SÜLEYMAN ÖZER

İTHALAT - İHRACAT HER TÜRLÜ
BAKLİYAT

IMPORT - EXPORT EVERY
SORT CEREALS

Adres : İ. Karaoğlu Cad. No: 11
İSKENDERUN - TURKEY

Tel. : Yzh — 14 514 - 16 766

Fab — 14 454 - 14 593

Telex : 68217 SOZE TR.

DOĞA UN FABRİASI

RANDIMAN : 74 - 76

NET : 71,5 Kg.

Tel : 13 909 Ceyhan yolu üzeri

Telg. DOĞA

ADANA : Telf. : 16 157

«GIDA SANAYİNDE RAKİPSİZ

TEK İSİM»

VE TESCİLLİ MARKA (ETİ!) Bakkalı
nızdan ısrarla arayıp, afiyetle yiyiniz. ETİ
Gıda Sanayi ve Tic. A.Ş. ESKİŞEHİR
Toptan siparişler için Tel : 10402 - 20647

Mustafa Kemal, İstiklâl Savaşının başında gücünü ve ilhamını Türk milletinden aldığını şöyle anlatıyor: «Ben 1919 Mayıs'ında Samsun'a çıktığım gün, elimde maddi hiç bir kuvvet yoktu. Yalnız Türk Milleti'nin asaletinden doğan ve benim vicdanımı dolduran yüksek manevi bir kuvvet vardı. İşte ben bu milli kuvvete ve Türk milletine güvenerek işe başladım.»

Atatürk, 22 Haziran 1919'da askeri ve mülki makamlara gönderdiği ve siyasi tarihimize Anayasa Tamimi (Genelgesi) diye ün salan tamimde milletin istiklâlini yine milletin azim ve kararının kurtaracağını, milletin hal ve durumunu gözden geçirmek ve hak isteyen sesini cihana duyurmak için her türlü tesir ve denetimin dışında bir milli heyetin varlığının lâzım olduğunu ve bu amaçla Anadolu'nun her cihetle en emin yeri olan Sivas'ta bir kongrenin süratle toplanmasının kararlaştırıldığını ifade ediyordu.

Böylece Türk milletine güven fikri açıkça belirtiliyor ve milli irade fikri de bir tohum halinde zihinlere atılıyordu.

Erzurum kongresi çalışmaları sonunda millete yayınladığı beyannamede, «Kuvayı milliyeyi âmil ve milli iradeyi hakim kılmamızın esas olduğunu, manda ve himayenin toplanması gerektiğini, hükümet icraatının kabul edilemeyeceğini, milli meclisin derhal meclisin denetimi altına konulması için çalışacağına ifade ediyordu. Ayrıca kongre dokuz kişilik bir temsil heyeti seçmişti.

Bu kongre ile de, Milli irade, milli meclis fikirleri açıkça belirtilmiş ve müstakbel anayasalarımızın esasını teşkil edecek olan ilkeler açıklığa kavuşmağa başlamıştır.

23 Nisan 1920 günü toplanan ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi, aldığı kararda, mecliste toplanmış Milli iradeyi gerçek olarak vatan mukadderatına hâkim tanımının esas ilke olduğunu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kanun yapma ve kanun yürütme

yetkilerini kendinde topladığını, meclisten ayrılacak bir heyetin meclise vekil olarak hükümet işlerini göreceğini belirtiyordu.

YENİ BİR DEVLET

Böylece, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kurulması üzerine, kabul ettiği bu esaslarla yeni bir Türk Devleti ortaya çıkmış bulunuyordu. Bu devlet milli hakimiyete dayanan bir devlettir. Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanlığına Mustafa Kemal'i seçti. Kurulan hükümetde Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümeti dendi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, böylece memleketin mukadderatını ele aldıktan sonra faaliyete bir taraftan dış düşmanlarla, diğer taraftanda içerdeki karışıklıklarla, yani iç düşmanlarla mücadeleye başladı.

Bu Meclis, hem yasama meclisi, hem de kurucu meclis mahiyetinde vazife görerek, o günlerin yapılmasını gerektirdiği kararları, meydana getirmeye başladığı gibi, 20 Ocak 1337 (1921) tarihinde, genç Türk Devletinin ilk Kanunî Esasisini, yani 85 numaralı Teşkilatı Esasiye Kanunu meydana getirdi ve kabul etti.

Böylece 1921 Kanun-ı Esasî yürürlüğe girmiş oldu.

arken tam bağımsızlık, halk, ilkelerinden, hiç uzaklaşmaz. Yargıları ilkeleriyle, t. r. Hareketin mantığı, ka. le geçerli ilkelerden ald. alatan, belgeleyen Söylev b. taşıyan bir metindir. On. sımızın ve ilk devrim adı. siyle onlara yön veren ilkel. kişiliğini yansıtan kuvve. laşırız.

ünde, Cumhuriyet tarihin. t. nini yeniden gözden geçir. n, yeni Türkiye'yi daha sa. anyacağına inanıyoruz.

Ata'nın Büyük Söylevi

Prof. Dr. FERUDUN ERGİN

IMPORT-EXPORT
SORT CE
Adres : İ. Karaoğlu
İSKENİ
Tel. : Yzh — 14 5 phesine karşı ken-
Fab — 14 4
Telex : 68217 SOZE büyük söylevde

«Çinde gelen adları,
set adamlarının
le çizilir.

nızıcı yönlerinden
Gıd olaylarının bel-
Topeliğini korurken

değerlendirmesi, bunlara dayanarak olay-
ları akılcı, eleştirici bir görüşle yorumla-
masıdır. Anafartalar savaşıyla ilgili olarak
yazdığı «Anafartalar hatıraları» yıldırım
orduları komutanıyken kaleme aldığı «Mü-
tareke defteri bu tutumunun Kurtuluş Sa-
vaşı öncesine ait ürünlerindendir. Savaş
içinde ve kurtuluştan sonraki yıllarda sıra-
sı geldikçe eylemini Mecliste veya halkın
önünde geniş ayrıntılarıyla açıklamış, olay-
ların yorumunu vermiştir. Örneğin TBMM
nin açılışının ertesi günü yaptığı uzun ko-
nuşmaya Müterakeden Meclisin toplanma-

TÜRKİYE ATATÜRK DERGİSİ

sına kadar geçen zaman içindeki siyasal olayları konu edinir. Sakarya Savaşından Ankara'ya dönüşünün ertesi günü Meclis'teki uzun söylevinde meydan savaşının ayrıntılarını dile getirir. Büyük zaferden sonraki konuşması ikinci yıldönümünde Dumlupınardaki törende yaptığı konuşma cephe hareketlerini kendi gözlemlerini ve siyasal stratejisiyle birarada ortaya koyar 1 aralık 1921 de bakanlar kurulunun görev ve yetkileriyle ilgili görüşmedeki konuşması meclisin 3 toplanma yılını açış konuşması siyasal çalışması gelişmelerini belgeleri ve ayrıntılarıyla açıklar.

Büyük söylev Atatürk'ün eylemini ve öğretisini dile getiren bu tür siyasal tarihsel metinlerin en ünlüsü ve en önemlisidir. Söylevde 1919 - 1927 yıllarının olayları zengin belgelerle anlatılır yargıya bağlanır 1919 senesi mayısının 19'uncu günü Samsun'a çıktım. Vaziyet ve manzara-i umumiye ...diye başlayan metin yeni harflerle son basımlarında belgeleriyle birlikte 1280 sayfalık üç ciltten oluşmaktadır.

Söylevde Mütarekeden sonraki Türkiye'nin genel görünüşü, siyasal ve askerî durumunu kurtuluşu sağlamağa çalışan örgütler söz konusu edilen kurtuluş yolları anlatıldıktan sonra 3. Ordu Müfettişi Mustafa Kemal'in Samsun'da başlayan eylemi adım adım tanıtılır. Amasya genelgesi Erzurum - Sivas Kongreleri Misaki Milli İstanbul'da Mebusan Meclisinin toplanması. İnönü savaşları Sakarya ve Başkomutanlık savaşı Londra Konferansı kara İtilafnamesi Mudanya Konferansı Lozan anlaşması Saltanatın kaldırılması Cumhuriyetin ilanı Halifelik'in kaldırılması Medeni kanunun kabulü ve o tarihe kadar uygulanan devrim hareketleri...

Bütün bunlar gerçekleştirilirken karşılaşılan güçlükler, direnmeler, muhalefet hareketleri de söylevde geniş biçimde yansıtılmıştır. Ali Galip olayı, Sivas Kongresinde söz konusu edilen Amerikan Mandası sorunu, Bozkır, Anzavur, Düzce, Yozgat, Konya isyanları Yeşilordu girişimi, Çerkez

Etem olayı ve benzerlerinin eylemi yer yer ve zaman zaman aksatışları fakat durduramayışları hikâye edilir.

MUHALEFETE KARŞI SERT ELEŞTİRİLER

Savaş boyunca karar, komuta, yetki sorunları yüzünden belirmiş anlaşmazlıklar, birbirine veya lidere karşı cephe alan komutanlar, siyaset adamları söylevde geniş biçimde konu edinilmiştir. Bunların tutum ve görüşlerini eleştirdiği, yargılandığı sayfalar Söylevde büyük bir yer tutar. Kâzım Karabekir, Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele gibi Kurtuluş Savaşının önde gelen adları: Nurettin Paşa, Ali İhsan Sabis, Kara Vasıf, Celâlettin Arif, Bekir Sami beyler gibi komutanlar ve siyaset adamlarının portreleri çizilir. Bunlardan bir kısmı muhalefet cepheleri oluştururlar. İkinci grup, Terakki perver Cumhuriyet Fırkası gibi hareketlere katılırlar. Söylevde yer yer sert eleştiriler yöneltilerek bu kişilere ve hareketlere karşı Atatürk kendi eylemini ve eserini savunur.

KURTULUŞ SAVAŞIMIZA YÖN VEREN İLKELER

Bunu yaparken tam bağımsızlık, halkçılık, devrimcilik, ilkelerinden, hiç uzaklaşmaz, ödün vermez. Yargıları ilkeleriyle, tarihlik içindedir. Hareketin mantığı, kaynağını bugünde geçerli ilkelerden aldığı için hareketi anlatan, belgeleyen Söylev bugün de önem taşıyan bir metindir. Onda Kurtuluş savaşımızın ve ilk devrim adımlarının hikâyesiyle onlara yön veren ilkelere ve liderin kişiliğini yansıtan kuvvetli çizgilerle karşılaşırız.

Yıldönümünde, Cumhuriyet tarihinin bu önemli metnini yeniden gözden geçirecek aydınların, yeni Türkiye'yi daha sağlıklı biçimde tanıyacağına inanıyoruz.

ATATÜRK VE HALKÇILIK

Prof. Dr. YUSUF VARDAR

Halk ve Halkçılık :

Önce halk sözünün hangi anlamda kullanıldığını gözden geçirelim:

Halk, belirli bir zamanda bir ülkede oturan o ülkeyi vatan bilen kaderini, mutluluğunu o ülkeye bağlamış olan insanların bütünüdür. Türk halkı dendiği zaman iki bin yıl önce Orta Asyada oturmuş olan Türkler, bugünkü Türk vatani üstünde oturan insanlar anlaşılır.

Millet sözü ise daha geniş bir kavram. Geçmişte Orta Asya'da oturmuş, türlü devletler kurmuş, bugünde bir kısmı orada kalmış, bir bölümü ise Türkiye'de yerleşmiş bulunan Türk insanların hepsine birden Türk halkı değil, Türk milleti deriz.

ATATÜRK ilkeleri bakımından, halk

sözü, milletin bugün yaşayan bölümü için kullanılmaktadır. Türk halkı sözü ile Türk milletin bugününün anlatılmak istendiğini biliyoruz. Bugün Türk vatanının üzerinde oturan, bu ülkeyi vatan bilen, alinyasını bu vatanın yazgısına bağlamış olan insanlar Türk halkını oluşturur.

«Halk» kavramı «millet» kavramından uzaklaştırmanın, ayrı saymanın tehlikeleri az değildir. Böyle bir anlayış, toplumu büyük ayrılıklara bölünmelere götürür. Ortak millî değerler gücünü yitirir. Toplum kötü niyetlerin oyuncağı olur, yönünü şaşırır. Halkın kendine güveni kalmaz. Halk için neyin gerçek iyi, neyin gerçek kötü olduğu belli olmaz. Toplum hayatına korku ve kuşku siner. Milletlerarası ilişkilerde olumsuz gelişmeler olur. Yabancı ve düşman amaçlar isteklerini kolayca elde ederler. Kurtuluş Savaşımızın halkımızda uyanmış bulunan «millet olma», «milliyetçilik» bilinci, Türklüğü tarihten

ABDULLAH ÇAKIR SHIPPING AGENCY

Telephone Office : 12410

14020

21825

21826

Home : 13811

17621

Telex : 83140 YÜZC TR.

Güzel Hisar Cad. No. 24 TRABZON

HÜSEYİN TEKİNEL ELEKTRİK Y. MÜHENDİSİ

Genel Müdür

E S A Ş

Elektrik Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Ankara Asfaltı Soğanlıkköy Mevkii

P.K. 20. Kartal, İstanbul

Tel. : 53 38 49 Dir.

53 53 31

Telex : 22717 esas tr.

ÖZGÜN

Dikiş Makineleri

SANAYİ ve TİCARET A.Ş.

AİLE ve SANAYİ DİKİŞ -

NAKİŞ MAKİNELERİ

Satış Yeri : Ankara Cad. B. Kelkit İş
Hamı No. 243/4-c Sirkeci - İst.

Tel : 27 15 00

Fabrika : Mahmutbey Caddesi No. 123

B. Halkalı - İstanbul Tel : 79 00 30

DİZEL SERVİS

Motor Sanayi ve Tic. A.Ş.

BAHADIR YENER

Muhasebe Müdürü

Ankara Asfaltı, Tuzla Tersanesi

Kavşağı - Tuzla/İST.

Cumhuriyet Cad. No. 129 Kat 4

Harbiye - İstanbul

Tel. : (9) 1995-2185

Tel. : 46 91 08-46 91 09

Telex : 26208 KBL TR.

silinme gibi en karanlık ve en büyük tehlikelerden korumuştur.

Halkın tanımını böylece yaptıktan ve niteliklerini açıkladıktan sonra, halkçılığın ne anlama geldiği üzerinde duralım:

Halkçılık, halkın egemenliği ve mutluluğu esasına dayanır. Halkın kendi yönetimini elinde bulundurması bu anlayışın gereğidir. Yani halk kendi kendini yönetecektir. Halkın üzerinde, halkın gücünden başka bir güç bulunmayacaktır.

Bu konuya biraz daha açıklık getirelim:

Halk sözünün milletin bugün yaşamakta olan bölümü için kullanıldığını söylemiştik. O halde, halkın egemenliği sözü de, milli egemenlik yani milletin egemenliği anlamına gelmektedir. Bunda, Anayasa'da belirtildiği gibi, yasa yapma, yürütme ve yargı hakları hep millete aittir. Bu konulardaki işler, millet adına, milletin belirli süreler için seçip Büyük Millet Meclisine gönderdiği millet temsilcileri (milletvekilleri, senatörleri), hükümet üyeleri ve mahkemelerde yargıçlar tarafından yürütülür. Bu hakları kullanma yetkisi millettten başka kimsenin değildir, olamaz ve kimseye devredilemez. İşte bu, halkın yani milletin egemenliğidir.

Kendi egemenliğine sahip bir toplum da bütün fertler için hak ve hukuka dayalı bir adalet düzeni oluşur. Halk kendi yönetiminin yöntemleriyle refaha ve mutluluğa giden yolları bulur. Herhangi bir üst veya üstün gücün etkisi altında kalmaz. Eziklik duymaz. Çalışmasının ve emeğinin karşılığını hak ve adalete dayanan bir düzen içinde elde eder. Aksaklıklar, yolsuzluklar ve haksızlıklar varsa gene bunları kendi uygun gördüğü ve koyduğu kurallarla, önlemlerle giderir.

Halkçılık ilkesine göre, Türk toplumunda sınıflaşma yoktur. Meslek ve çalışma grupları vardır. İşçi, memuru, tüccarı, askeri ve diğer meslek gruplarıyla Türk toplumu bir eşitlik dengesi içindedir. Ayrıcalıklı bir sınıf bilinci yoktur ve olamaz. Böyle bir şey Türk toplumunun toplumsal ve ekonomik niteliklerine de aykırıdır. Bu konudaki esaslar yasalarımızdaki

hiçbir aileye sınıfa ya da cemaate imtiyaz verilemeyeceğine ilişkin hüküm ve bu yasanın ruhunu ve özünü oluşturmaktadır.

Türk Halkının Birliği ve Bütünlüğü:

Bütün bunların yanı sıra ve hepsinden önde olarak halkın birliği ve bütünlüğü de önemlidir. Türk halkı birdir bir bütündür. Yukarıda da değindiğimiz gibi bu deyim, milletimizin çağımızdaki, yani yaşamakta olan zamanki toplumunu anlatır. Türk milleti tarihin en eski dönemlerinden beri vardır. Dünyanın sonuna kadar da olacaktır. İşte bu milletin günümüzde yaşamakta olan toplumu Türk halkıdır. Onu şu ya da bu yakıştırmalarla, ayrıcalıklarla bölmeye kimsenin hakkı yoktur. Böyle bir şey tarih tarih gerçeklerine de aykırı düşer. Türk vatanı bu milletin kanı ile sulanmış, yoğrulmuş bir bütündür. Onun bağrında Türk milleti, Türk halkı yaşar. Milletin ve vatanın düşmanları Türkiye halkları yakıştırma ve uydurması ile bu birlik ve bütünlüğü bozma ya çalışsalar bile gerçeği hiçbir biçimde değiştiremezler. Türkiye'de, Türk vatanı ve Türk Milleti ülküsüne bağlı, bu ülküyü her anlayışın üstünde tutan Türk halkı yaşamaktadır.

Atatürkçü

Diyalektik ve

Kültür

ORD. PROF. DR. Sinasi ÖZDENOĞLU

ATATÜRK hep yenilikçi olmuş, yenilikçi kalmıştır. Onun için «Bana yaptıklarımın değil yapacaklarımdan söz edin» demiştir.

Son yılların Türkiye'sinde Atatürk devrimi, O'nun Cumhuriyeti çok yönlü, karışık amaçlı saldırılarla karşı karşıya kalmıştır. Kimileri marksist, kimileri şeriatçı, kimileri faşist yönetimlere geçişi hazırlıklarına, eylemlerine girişmişlerdir. Atatürk'e inandıklarını, devrimini benimsediklerini söyleyenler bu yıkıcı saldırılar karşısında ya seyirci kalmışlar ya da güçsüzlükleri nedeniyle etkisizleşerek devrime sahip çıkamamışlardır.

● ATATÜRKÇÜ DİYALEKTİK, HER TÜRLÜ BAGNAZLIĞA KARŞIDIR. ÇÜNKÜ BAGNAZLIK ÖZGÜRLÜĞE VE HOŞGÖRÜYE KARŞI OLMAKTIR. ÖZGÜRLÜĞÜN VE HOŞGÖRÜNÜN BULUNMADIĞI YERDE İSE BÜTÜN İNSANLIĞIN SAYGI DUYACAĞI YÜCE BİR KÜLTÜRDEN, ÖLÜMSÜZ SANATTAN SÖZ ETMEK MÜMKÜN DEĞİLDİR.

Atatürkçü diyalektik, bir devlet ve toplum felsefesi olarak Kemalizm'in, öteki dünya görüşlerinden farklı düşünce tarzı, bir kelimeyle manıdır.

Atatürkçü bakış açısının kendisine özgü manı, kültürün, devlet ve toplum hayatımızda vazgeçilmezliğini vurgulamaktır.

Gazi Mustafa Kemal, 1936'da «Türkiye Cumhuriyeti'nin Temeli kültürdür» sözüyle, cumhuriyetle kültürü eşdeğerde tutan inancını insanlık önün-

de ilan ettiği zaman dünya haritasında pek çok devletin kültür politikaları henüz belli bile değildi.

10. yıldaki tarihi söylevinde Atatürk:

«... Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir.» derken de, hem kendi devlet felsefesi içinde kültürün büyük önemini bir kez daha vurgulamakta, hem de «kültür» deyimini «uygarlık» anlamında kullanmaktadır. Gerçekten de Atatürk bu deyim, çoğu kez en geniş kapsanda, «uygarlık» anlamında kullanmıştır.

Büyük kurtarıcının «millet» tanımında, «kültür» vazgeçilmez öğedir, 1935'de «milli kültür en saf bir heyecan fırtınasıyla beslenen kültür seferberliği, en görkemli boyutlara ulaşmıştır.

Yine 10. yıldaki tarihi söylevde, «Ulusal kültürümüzü çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkaracağız...» özdeyişiyi vurgulamak istediği hedef, milli kültürümüzün seçkin değerlerini, uluslararası platforma çıkarılması amacıyla başkası değildi.

ULUSAL KÜLTÜRÜN DEĞERLENDİRİLMESİ

(Milli kültürün evrenselleştirilmesi) görünüşünün, zaman zaman uğradığı tepkileri, bilim mantığıyla bağdaştırmak gerçekten zordur.

Atatürkçü diyalektikte, milli kültürün evrensel boyutlarda değerlendirilmesi, aslında «Türk Milliyetçiliğinin» bir gereğidir. Çünkü hiç bir şey bir millete, kültürün, sanatın ve bilimin sağladığı saygınlığı sağlayamaz. Hatta askeri zaferler bile. Kültürle elde edilen saygınlık, saygınlıkların en uzun ömürlü olanıdır.

Kültür ve Turizm Bakanı Evliyaoğlu, Birinci Milli Kültür şurasının açılışında yaptığı konuşmada, «Milli saygınlığı yücelten, milli kültürün milletler aleminde göreceği itibardır.» sözüyle kültürün milletler aleminde göreceği itibardır» sözüyle kültürümüzün evrenselleşmesi sürecinin, Kemalist diyalektiğin bir gereği olduğunu vurgulamak istemiştir.

Gerçekten, Atatürkçü kültür politikasının mantığında, Yunus'u sevmemiz, Beethoven'den zevk almamıza engel değildir. Karacaoğlu'nla, Dadaloğlu ile, Piri Sultan'la bir senfoni başlatmak, milli kültürümüzü kendi özelliklerinden uzaklaştırmak da değildir. Atatürkçü kültür politikalarının temelinde, bu değerlerimizi bütün dünyaya tanıtip sevdirmek ideali yatmaktadır. Çünkü Atatürkçü kültür felsefesi, milli olduğu kadar, hümanist hedefleri de amaçlamaktadır.

Milli kültürümüzün gerçekte iki düşmanı vardır. Kültür emperyalizmi ve bağınazlık...

Atatürkçü diyalektik, ulusal kültürümüzü ve tarih bilincimizi erozyona uğratan her çeşit kültür emperyalizmine ne kadar karşı ise yüksek değerdeki kültür yapıtlarımızın bütün insanlığa mal edilmesi çabalarıyla o kadar beraberdir.

Atatürkçü diyalektik, her türlü bağınazlığa karşıdır. Çünkü bağınazlık, özgürlüğe ve hoşgörüye karşı olmaktadır. Özgürlüğe ve hoşgörüye karşı olmaktadır. Özgürlüğün ve hoşgörünün bulunmadığı yerde ise bütün insanlığın saygı duyacağı yüce bir kültürden, ölümsüz bir sanattan söz etmek mümkün değildir.

Hiçbir ulus, kendi milli değerlerinden başkalarını yararlandırma hakkına sahip değildir. Çünkü insanlığın yaratıcısı olan kültür eserleri, bütün insanlığın ortak malıdır. Yüzdeyüz otarsık bir kültür hayatına, dünyanın neresinde raslayabilirsiniz?

Bir sanat eserinin, uluslararası değeri arttıkça, ulusal değerinin de artacağı kuşkusuzdur.

Bir Shakespeare, bir Schiller, bir Mevlâna dünyanın dört bir yanına yayılıp, evrenselleştiği için ulusal değerinden bir şey kaybetmiş midir? 1940'larda, dilimize maledilen Batı ve Doğu klasikleri, Türkçeye çevrildiler diye, kendi ulusal niteliklerine ters mi düşmüşlerdir?

Eğer Avrupa alemi, 200 yıl süreyle (İ.S. 750-950) Arapça ve İraniceden sürekli kültür aktarması yaparak, «12. yüzyıl rönesansı»nı yaşamadı acaba 15. yüzyılın son yarısıyla 16. yüzyılın başlarında «Asıl rönesans» doğabilecek miydi?

Almanların büyük şairi Goethe, İtalya'da Rönesans'ın ölmüş eserlerini görüp tanıdıktan sonra

«İşte şimdi doğdum» diyebilmiştir.

SONUÇ

Ölümsüz olanı yaratmanın bir şartı da, evrensel kültürün kaynaklarından beslenmektir. Bunu yapmayanlar, dar çerçevelerinden kurtulup insanlığa geniş ufuklardan bakamazlar. Büyük kurtarıcı, kendi diyalektiğiyle, milletine hem ulusallık hem de evsensellik gibi ömez iki hedef verdiği için, yalnız askerlikte ve politikada değil, kültür adamı olarak da erişilmez Lider'dir.

Atatürk'ün hayat felsefesi ve dünya milletlerine verdiği ders

Prof. Dr. Nüvit TEKİL

17 Mart 1937'de Çankaya'ya gelen Romanya Dışişleri Bakanı (ANTONESCO'ya hitaben ATATÜRK'ün irticalen yaptığı konuşma) :

Milletler gam ve keder bilmelidir. Şefherin vazifesi, hayatı neşe ve şevkle karşılamak hususunda milletlerine yol göstermektedir.

Vaktiyle kitaplar karıştırdım. Hayat hakkında filozofların ne dediklerini anlamak istedim. Bir kısmı herşeyi kara görüyordu. Mademki hiçiz ve sıfıra varacağız. Dünyadaki muvakkat ömür esnasında neşe ve saadete yer bulunmaz diyorlardı.

Başka kitaplar okudum. Bunları daha akıllı adamlar yazmışlardı. Diyorlar ki «Mademki sonu nasıl olsa sıfırdır, bari yaşadığımız müddetçe şen ve şatır olalım.

Ben kendi karakterim itibariyle ikinci hayat telâkkisini tercih ediyorum. Fakat şu kayıtlar içinde:

Bütün insanlığın varlığının kendi şahıslarında gören adamlar bedbahttırlar. Besselli ki o adam fert sıfatiyle mahvolacaktır. Herhangi bir şahsın yaşadıkça memnun ve mes'ut olması için lâzım gelen şey kendisi için değil kendisinden sonra gelecekler için çalışmaktır. Tam zevk ve saadeti ancak gelecek nesillerin şerefi, varlığı saadeti için çalışmakta bulunabilir.

Herkesin kendisine göre bir zevki var. Kimi bahçe ile meşgul olmak, güzel çiçekler yetiştirmek ister. Bazı insanlar da adam yetiştirmekten hoşlanır.

Bahçesinde çiçek yetiştiren adam bir şey bekler mi? Adam yetiştiren adam da çiçek yetiştirendeki hislerle hareket edebilmelidir. Ancak bu tarzda düşünen ve çalışan adamlardır ki memleketlerine, milletlerine ve bunların istikbaline faydalı olabilirler.

Bir adam ki, memleketin ve milletin saadetini düşünür. O adamın kıymeti birinci derecededir. Esas kıymeti kendine veren ve mensup olduğu millet ve memleketi ancak şahsiyeti ile kaim gören adamlar, milletlerinin saadetine hizmet etmiş sayılmaz. Ancak kendilerinden sonrakileri düşünebilenler, milletlerini yaşamak ve ilerlemek imkânlarına nail ederler. Kendi gidince terakki ve bereket durur zannetmek bir gaflettir.

Şimdiye kadar bahsettiğim noktalar ayrı, ayrı cemiyetlere aittir. Fakat bugün dünya milletleri, aşağı yukarı akraba olmuşlardır. Ve olmakla meşguldürler. Bu itibarla insan, mensup olduğu milletin varlığını ve saadetini düşündüğü kadar bütün cihan milletlerinin huzur refahını düşünmeli ve kendi milletinin saadetine ne kadar kıymet veriyorsa, bütün dünya milletlerinin saadetine hâkim olmağa elinden geldiği kadar çalışmalıdır.

«Dünyanın filân yerinde bir rahatsızlık varsa, tıpkı kendi aramızda olmuş gibi onunla alâkadar olmalıyız. Hâdiseler ne kadar uzak olursa olsun, bu esastan şaşmamak lâzımdır. İşte bu düşünüş, insanları, milletleri ve hükûmetleri hodbinlikten kurtarır.

Büyük Atatürk ve Türk Milleti

Yüksek Mühendis SERVET EKİCİ

Büyük asker, eşsiz vatansever, barışsever, devrimlerinin büyüklüğüne ve sağladığı faydalara inanmak bir kurtarıcı, yol gösterici olarak candan sevmek, ilkelerinden ayrılmamak, attıkları sağlam temeller üzerinde; gösterdikleri nurlu yolda duraklamadan, sağa sola sapmadan inançla ve cesaretle ilerlemek her Türk vatandaşının ve Atatürkçü gençliğin en kutsal ödevi olmalıdır.

Türküm diyen ve Atatürk'ün kurtarıp yeniden kurduğu bu güzel yurtda yaşayan temiz havasını teneffüs eden, çeşitli nimetlerinden faydalanan her türlü hürriyete en geniş anlamıyla sahip olan her ferdin gerçek anlamıyla Atatürkçü olması lâzımdır.

Atatürk'ü sevmeyen O'na bağlanmayan, Onun gösterdiği yolda; memleketin hürriyeti, kalkınması, yükselmesi için samimiyetle çalışmayı namus ve şeref borcu olarak kabul etmeyenlerin Atatürk'ün yurtda yerleri olmasa gerektir.

Atatürk'e bağlılık, sözle yazı ile On Kasımlarda ve diğer muayyen günlerde yazılacak bir iki sütun ile, yapılacak boş konuşmalarla olmaz. Atatürk'ü her zaman ve her davranışımızda bir mürşit olarak içimizde yaşatmalıyız.

Büyük Atatürk, milletinden alkış, övgü ve ağıt istemiyor, esasen bunlara ihtiyacı da yoktur.

Atatürk, büyük başarılarıyla, eserleriyle Türk milletinin kalbinde ebedî yerini almış; dünya milletlerinin takdir ve hayranlığını kazanmıştır. Ve dünya tarihinde ki şerefli yerini almıştır.

Atatürk, milletinden devrimlerine sadık kalınmasını, birlik ve beraberlik içinde

çağdaş medeniyet seviyesine en kısa zamanda ulaşabilmek için var gücüyle çalışmasını istiyor.

Birçok kimseler ve bazı zümreler, Atatürkçülüğü gizli ve karanlık amaçlarına, şahsî hırs ve çıkarlarına ve bitmek bilmez ihtiraslarına âlet etmek çabasıındadırlar. Halbuki Atatürkçülük bir zümrenin şahsî çıkarlarına ve gizli emellerinin tahakkukuna âlet edilmesine imkân vermiyecek açıklıkta millî kurtuluş, yükseliş ve beraberlik yoludur.

Bir güneş gibi parlak ve açık olan Atatürk'ün yolunda yürümek için gene Atatürk tarafından söylenmiş olan, her müşkülümüzde başvuracağımız, uyarıcı, aydınlatıcı büyük ve ölmez sözlerinden başka öndere ihtiyacımız yoktur.

Buna rağmen son zamanlarda bir kısım sapıkların Atatürk'ün arkasına saklanarak yurdumuzun huzur ve güvenini bozmaya, Atatürk'ün Cumhuriyeti emanet ettiği ve yurdun göz bebeği Türk gençliğini birbirine düşürerek, anarşi yaratmaya bütün güçlerini harcadıkları görüldüğünden; Büyük Atatürk'ün görüşleri Türk gençliğine, yanlış aksettirmeye çalışanlar, bir gün Tarihin cehenneminde yanarak lanetlenileceklerdir! Aziz ve yüce Atatürk'ü istismar edenlerin Türk toplumu içinde yerleri yoktur!.. Atatürk Türk milleti için doğmuş, Türk milleti için son nefesine kadar, millete hizmetten başka hiç birşey düşünmemiştir! Atatürk Milliyetçiliği ve onun yüksek fikirleri bizleri ulus olarak yüceltir... ona ihanet vatana ihanettir! Türk millete ihanettir! Atatürk T.C.'ni en sağlam temeller üzerine kurmuştur. Atatürk T.C.'ni Türk gençliğine, yeni nesillere armağan etmiştir... Atatürk ülkemizin üzerinde bir şemsiye Türk milleti onun gölgesinde serinlemektedir... Yolundan çıkmıyalım, devrimlerini yozlaştırmayalım.

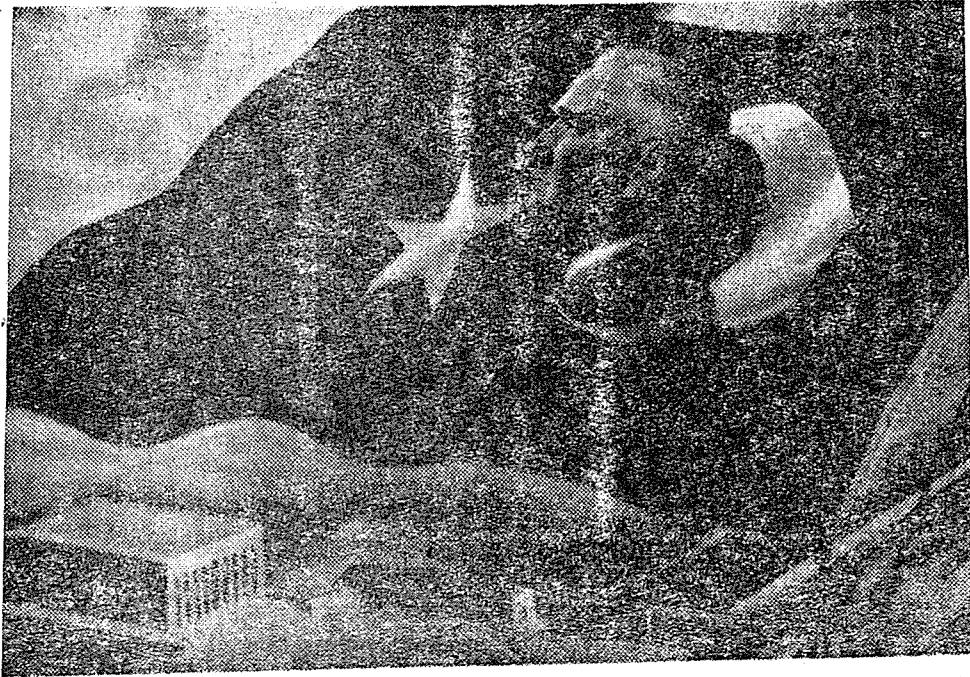
Kemalizmden başka bir ışıık aramaya gerek yok

Prof. Dr. Yılmaz ÇETİNER

Atatürk'ün 102. doğum yıldönümüne giriyoruz önümüzdeki yıl... Yani 6 ay sonra demek, kısmet bugünlereymiş... O'nun gönlünü rahatlatmak, O'nu huzura kavuşturmak için böyle uzun süre, kavgayı, döğüşü, tartışmayı beklemek gerekiyormuş!.. Son Türk devletinin kurucusu, ulusumuzun kurtarıcısı, bağımsızlığımızı, özgürlüğümüzü bize kazandıran o büyük insana özgürlüklerin zedelenmesi uğruna yıllardır öyesine ihanet içerisindeydik ki, buna dünya ve âlem şahittir!.. İnkâr etmemiz de mümkün değildir!.. Çok şükür artık okullarda, milletin radyosunda, teevizyonunda Atatürk'ün ne olduğunu kim olduğunu yeni yetişen gençlere, çocuklara öğretebilmeye unutanlara rahatça hatırlatabilmeye başlayabildik!.. Özgürlük ve bağımsızlık marşımızı da huzur içinde söyleyebiliyoruz.. Ve galiba yavaş yavaş kendimize geliyoruz.. Türkiye, laik Türkiye, uygar Türkiye, uygar ve özgür Batı'dan kopacak, birtakım hayalperestlerin maceraperestlerin peşinden koşacak, Doğu'nun geriliğine ve daha bilmem nerelerin karanlığına gömülecek haa!.. Bunun olmayacağını gördüler.. Atatürk'ün kurduğu devlet sistemi, felsefesini, önerdiği ilkeleri özgürlükler içinde yıllardır herkes kendi yönüne, kendi düşlediği yöne çekmeye

çalıştı... Solun en yumuşağından, en ileri uçtaki devrimcisine kadar (bir kısmı O'nu tamamen reddetmiş ya!) herkes, 1960'dan bu yana Atatürk'ü Marx'la yandaş yaptı çıktı... Uyduruk demeciler, zamana zemine göre söylenmiş sözler türlü çeşitli yorumlandı... Öte yandan sağın en ılımlısından, en fanatik kafatasçısına, en yobazına kadar (tabii onların da bir kısmı Atatürk düşmanı kesilmişti) pek çok sözde aşırı milliyetçi, yine aynı Atatürk'ü kendi görüşlerine göre yanlış değerlendirmeye girişti... Kısaca aşırı sağda, aşırı solda uçsuz bucaksız (ne mutlu) özgürlük havası içinde Atatürk'ü kendi yararlarına kullanmaya çalıştı... Ama ne oldu? Tüm yutturmacalar, özgürlükler adına işlenen cinayetler haline döndü... Bu mide de büyülesine aburcuburunu kabul etmedi çıkardı, attı... Prof. Dr. Mustafa Aysan'ın «100. Doğum Yıldönümünde Atatürk'ün Ekonomik Politikası» adlı yeni çıkan eserinden parçalar sunmuş bulmuş, onları koyuyoruz aşağıya... Sayın Aysan belgeleri araştırmış, bulmuş, onları gayet yerinde değerlendirmiş ve anlamlı bir biçimde ortaya koymuş... Buyurun beraberce okuyalım: Yıl 1936.. İkinci sanayi planının önsözünden...

«Devletçiliğin bizce manası şudur: Fertlerin hususi teşebbüslerini ve faaliyetlerini esas tutmak, fakat büyük bir milletin bütün ihtiyaçlarını ve birçok şeylerin yapılmadığını gözönünde tutarak, memleketin iktisadiyatını devletin eline almak... Türkiye Cumhuriyeti Devleti Türk vatanında görüldüğü gibi kısa bir zamanda yapmaya muvaffak oldu. Bizim takip ettiğimiz yol görüldüğü gibi liberalizmden başka bir sistemdir.» 21 Nisan 1931 seçimlerinde başına demec verirken şunları söylüyor Atatürk: «Ferdi iş faaliyetini esas tutmakla beraber, mümkün olduğu kadar az zaman içinde milleti refaha, memleketi mamurluğa... erdirmek için, milletin genel ve yüksek menfaatlerinin gerektirdiği işlerde özellikle ekonomik alanda

devleti fiilen alâkadar kılmak, prensibimizdir...» 1935 yılında İzmir Fuarı nedeniyle Atatürk'ün iktisat Vekili Celâl Bayar'a verdiği notlar: «Türkiye'nin tatbik ettiği devletçilik sistemi, 19. asırdan beri sosyalizm nazariyatçılarının ileri sürdükleri fikirlerden alınarak tercüme edilmiş sistem değildir. Bu, Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuş, Türkiye'ye has bir sistemdir. Devletçiliğin bizce manası şudur: Fertlerin hususi faaliyetlerini esas tutmak, fakat büyük bir milletin ve geniş bir memleketin bütün ihtiyaçlarını ve birçok şeylerin yapılmadığını göz önünde tutarak memleket iktisat-türk ekonomik ideolojisini açıklamaya devam ediyatını devletin eline almak. Ve daha sonra Atatürk ideolojisini açıklamaya devam ediyor. «...Demokrasinin bu kişisel özgürlüklerle ilgili mefhumu, bazı nazariyecilerin hücumuna maruz bulunmaktadıdır.

- 1 — Bolşevik nazariyesi,
- 2 — İhtilâlcî siyasi sendika nazariyesi,
- 3 — Menfaatlerin temsili nazariyesi,

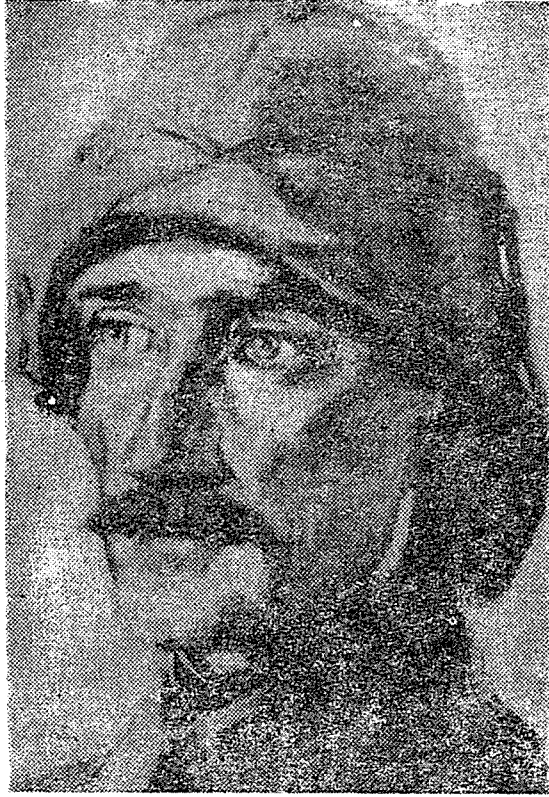
Bütün bu nazariyelerin demokrasinin yaşaması için tehlikeli olduğunu söyledikten sonra Atatürk şu sonuca ulaşıyor: «İşte bu sebeplerden dolayıdır ki, biz bu ve bundan evvelki nazariyeleri memleket ve milletimiz için muvafık görmüyoruz. Biz memleket halkı ve fertleri ve muhtelif sınıf mensuplarının yekdiğerine yardımlarını aynı kıymet ve mahiyette görürüz. Hepsinin menfaatlerini aynı derecede ve aynı müsavâtperverlik hissi ile teminine çalışmak isteriz. Bu tarz milletin

umumi refahı devletin bünyesinin kuvvetlenmesi için daha muvafık olduğu kanaatindeyiz. Bizim nazarımızda çiftçi, çoban, amele, tüccar, sanatkâr, doktor velhasıl herhangi bir içtimai müessesede faal bir vatandaşın hak, menfaat ve hürriyeti müsavidir. Devletin bu husustaki faaliyet hududunu çizmek ve bu hususda istinad edeceği kaideleri tesbit etmek, diğer taraftan vatandaşın ferdi teşebbüs ve faaliyet hürriyetini tehdit etmemiş olmak, devleti idareye selâhiyattar kılınanların düşünüp tayin etmesi lâzım gelen meselelerdir.» MEMLEKETTE her nevi istihsalin ziyadeleşmesi için ferdi teşebbüsün devletçe elzem olduğunu ehemmiyetle kaydettikten sonra, beyan etmeliyiz ki, devlet ve fert birbirine muarız değil, birbirinin mütemmimimidir.» «Bizim rakibini muvafık gördüğümüz (mutedil devletçilik) prensibi bütün istihsal ve tevzi vasıtalarını fertlerden alarak, milleti büsbütün başka esaslar dahilinde tanzim etmek gayesini takip eden ve hususi ve ferdi iktisadi teşebbüs ve faaliyete meydan bırakmayan sosyalizm gibi bir sistem değildir.» ATATÜRK'ün bunları söylemesinden, bu prensipleri ortaya koymasından bu yana yarım asır geçti. İkinci Dünya Davaşı sonucu beş kıtânın haritası değişti... Ülkeler doğdu, ülkeler kayboldu... eRjimler yıkıldı, rejimler kuruldu. İlimde, fende büyük buluşlar yapıldı... Ay bile fethedildi* Ama söyle bir bakıyoruz da, vimdi içiçe yaşayan, uygar, mutlu ve özgür ülkelerin hemen hepsi Atatürk'ün 58 yıl önce ortaya koyduğu şu yukardaki ilkelerin, reçetelerin ışığı etrafında zenginliklerine zenginlik, mutluluklarına mutluluk katıyorlar... Evet... Kemalizm'den başka bir yol, bir ışık aramaya zaman ve can kaybetmeye gerek yok artık!..

Bir ölümsüz lider :

Mustafa Kemâl

Öğretmen Yüksek ATALAY

101. yıl önce, Osmanlı Makedonya'sında yaşayan Ali Rıza Efendi'nin eşi, güzel Zübeyde Hanım, nur topu gibi bir çocuk dünyaya getirmekle insanlığa ve de Türk Milleti'ne yüce bir lider hediye ettiğinin farkında mıydı bilmem? Ama, Zübeyde Hanım bir şeyler sezinlemiş olmalı ki, O'na: «Paşam!» «Benim oğlum paşa olacak.» dermiş.

Küçüklük bir çocukken, kendi geleceğini kendi çizip, askerlik mesleğine yönelmiş, askeri okullarda yalnız askerlik değil, her şeyi öğrenmeye, her şeyden anlamaya ve dünya politikası ve askerlik bilgilerini bağdaştırıp, bunlardan millet yararına sonuçlar çıkaracak şekilde bilgiler almaya, görüş ufkunu genişletmeye çalışmış ve de bunda muvaffak olmuş bir lider.. istisnai tek isimdir Atatürk.

Osmanlı topraklarının uç sınırlarında, hatta Arap çorbasından uaha beteri karışıklıklar için de

ve İstanbul'dan yüzlerce kilometre uzaktaki Arap Afrika toplulukları teşkilâtlandırarak savaşan, savuştıran bir lider...

Sıkı bir disiplin ve aşırı bir hiyerarsinin hakim olduğu bir orduda, memleketin yüce menfaatleri uğruna her türlü rizikoyu göze alıp, yukarıdakileri her türlü rizikoyu göze alıp, yukarıdakileri ve padişahı azarlar gibi uyaran ve tenkit edebilen bir lider...

1. Dünya Harbi galiplerine, en acı mağlubiyeti Çanakkale'de tattırmış, Türk ordusunun, savunma savaşlarında dünyada tek olduğunu ispat etmiş bir lider...

1. Dünya Harbi mağlubiyetini kabul etmeyip silahlarını bırakmayan bir lider...

Herkesin her şeyden ümit kesip, mandatar büyük devlet seçme yarış ve tartışmasına girdiği

bir dönemde, ümidini ve mücadele azmını yitirmeyen tek insan, tek lider...

19 Mayıs 1919'da Samsun ufuklarından bir güneş gibi doğarken, parçalanmış, işgal edilmiş, silâh ve askerî malzemesi alınmış, askere alacak nesli tükenmiş, harap ve bitkin düşmüş, ümitleri sönmüş ve küçük bir alanda sıkışmış 4,5 milyon çaresiz insanlarla, bütün dünyaya ve içteki şer kuvvetlerine karşı savaşacağını bile bile mücadeleye atılacak kadar cesur bir lider...

«Arkadaşlar! Hiç bir zaman baş eğmiyeceğiz, tuttuğumuz yol da sonuna kadar yürüyeceğiz, teslim olmayacağız. Yerli ve yabancı düşman karşısında hakkımızı müdafaa edeceğiz. Son vrdığımız sınırda da, eğer yenmek ümidiniz kalmamışsa, o zaman, bir Türk bayrağının altına sığınarak orada istiklâl uğruna canımızı vereceğiz...» diye haykıran, milliyetçi ve hürriyet âşığı bir lider...

Harp ve askerlikten bıkmış, yaşlılar, çocuklar ve sakatların —gazilerin— çoğunluğunu teşkil ettiği ve ümidini Allah'ın göstereceği bir mucizeye bağadığı için, dine daha çok sarılmış, dolayısıyla Halifesine bağlılığı psikolojik olarak artmış, zaman zaman onun ve Şeyhülislâmın kışkırtmalarının etkisinde kalır gibi olmuş bir avuç Anadolu insanını tekrar uyandırabilmiş, demokratik seçim yolları ile onların başına geçip, uzun ve azimli bir çalışma ile, yeni bir Meclis, yeni bir Hükümet kurmuş yeni bir orduyu yoktan var etmiş, bu ordu ile Padişaha, onun şariat değil şer kuvvetlerine karşı koymuş ve düşmanı yurttan atmış bir lider...

Tarihte ilk defa, bir demokratik Millet Meclisi'nden oy birliği ile bir diktatörün ya da bir kralın bile sahip olamayacağı kadar ve icra yetkilerini alabilmiş ve de bunları benzeri görülmemiş bir mükemmeliyetle ve başarı ile kullanabilmiş büyük bir lider...

Herkesin zaman zaman sabır ve ümidinin tükendiği, hatta en yakın mücadele arkadaşlarının bile, ümitsizliğe düşüp, O'na ve verdiği mücadeleye karşı çıktıkları anda dahi, ümidini yitirmeyen, sabırtası kadar sabırlı bir lider...

Geleceği bir kâhın gibi gören, karar ve fikirlerinde yanılmayan, önsezi, mantık ve meşruluk sembolü bir lider...

Fakir, silah ve malzemesi eski, iptidal ve yetersiz, mevcudu çok az bir orduyu, üstün düşman kuvvetleri karşısında muzaffer kılmak mucizesi gösteren bir lider...

1922 Türkiye'sinin ulaşım şartları içinde —kendisi cephenin en önünde olmak üzere— 600 km.lik yolu savaşa savaşa 10 günde alıp, devrin cüceleri süpürge ile süpürmesi gibi, Anadolu'daki düşmanı Sakarya boylarından Akdeniz'in sularına döken bir lider...

Elinde bir tek harp gemisi olmadığı halde, İzmir'e ulaştığı zaman, orada düşmanlara ait 64 harp ve sayısız nakliye gemisini görüp «Bunların burada ne işi var? 24 saat içinde çekilip gitsinler» diyen ve 24 saat sonra, onların, kendisini ve İzmir'i selâmlayarak çekip gidişlerine herkes hayret ederken, onlara dönüp bakmayı bile gereksiz gören bir lider...

1. Dünya Harbi'nin galiplerinden her istediği-sulh masasında koparan ve bu yüzden de pek çok tarihçiye: «Bu harbin gerçek galipleri Türklerdir.» dedirten bir lider...

Atatürk'ün Bir Şiiri

Şiir kelimelerin musikisidir. Bu musiki de çok zaman gerçeği his ve hayalle yoğrulmuş olarak buluruz. His ve hayal ise her insanda vardır; bu sebeple okuyup yazma öğrenmemiş olanlar arasında bile ölçsüz söz söyleyenlere rastlamak güç değildir. Aydınların ise birçokları bilhassa gençlik çağlarında şiirle meşgul olmuşlardır. Büyük romancıların, büyük makale ve fıkra muharrirlerinin ilk eserleri hemen hemen manzumelerdir. Hüseyin Karahan'ın kitabına göre Mustafa Kemal Atatürk de şiir yazmak hevesini duymuştur. Atatürk'ün bizzat kaleme alarak yazdığı yegane şiiri, değişik dergi ve gazete sütunlarında yayınlanmıştır.

Mustafa Kemal Atatürk'ün ele geçirildiği iddia edilen tek şiiri: Atamızın edebiyat dalında da, ilmin her dalında da ihtisası bulunup kabiliyeti olduğunu simgeler. O 4 başı mamur bir dehâ olarak emsalsiz kişidir. Atatürk'ün yazdığı bizzat kaleme aldığı; tek şiiri şudur!

«Gafil, hangi üç asır, hangi on asır
Tuna ezelden Türk diyarıdır,
Bilinen tarihler söylememiş bunu.
Kalkıyor örtüler, örtülen doğacak,
Dinleyin sesini doğan tarihin,
Aydınlıkta karaltı, karaltıda şafak.
Yalan tarihi gömüp doğru tarihe gidin...

Asya'nın ortasında Oğuz oğulları,
Avrupa'nın Alpplerinde Oğuz torunları
Doğudan çıkan biz, Batıda yine biz;
Nerde olsa, ne olsa kendimizi biliriz.
Hep insanlar kendilerini bilseler,
Bilinir o zaman ki, hep biriz.
Türk sadece bir milletin adı değil,
Türk bütün adamların birliğidir...
Ey birbirlerine diş bileyen yağınlar,
Ey yağın yağın insan gafletleri,
Yırtılsın gözlerdeki gafletten perde,
Hakikat nerede?...»

Atatürk Yaşıyor

Sen ölmedin ey ATAM! Her zaman yaşıyorsun
Bir sonsuzluk içinden bize ulaşıyorsun...
Geçse yüz yıllar bile, hattâ bin yıllar dahi,
Milletin ardından daima koşuyorsun,
Bir sonsuzluk içinde bize ulaşıyorsun.

Kutlu olsun ATA'mız! yüzüncü doğum yılın,
Yüzbinlerce yıl daha başüstümüzde bulun.
Namus, şeref sözüyle seçtiğimizi bu yolun,
Üstünden milletinle devamlı aşıyorsun.

ALİ RIZA — ZÜBEYDE, sebebi
hayatındır.

Bir necabet timsali, aziz hatıratındır.
Tevâriis eden deha'n, eser-i hilkatındır,
Kalbindeki imanla kükreyip coşuyorsun,
Bir sonsuzluk içinden bize ulaşıyorsun.

Asır geçmiş, senemiz, bin dokuzyüz sekden
bir,

Bütün cıhamı saran, ruhundaki o iksir;
Yok eserken bâtili ve hurafeyi bir, bir,
Müceddit olarak sen! Arz'ı dolaşıyorsun,
Bir sonsuzluk içinden bize ulaşıyorsun.

MUSTAFA KEMAL idin, gazi oldun
savaşta,
Milletin yanında, önder olarak başta,
Seninle saha kalkan, genç, ihtiyar, her
yaşta,

TÜRK'e ATA olmanın hazzını taşıyorsun,
Bir sonsuzluk içinde bize ulaşıyorsun.

Millet aşkıyla dolu, âzimliydin, rahattın,
Siper oldu vatana göğsündeki serhat'ın,
Şimşek, yıldırım oldun, mucizeler yarattın,
Koşarak cephelerde, her'an savaşıyorsun,
Bir sonsuzluk içinde bize ulaşıyorsun.

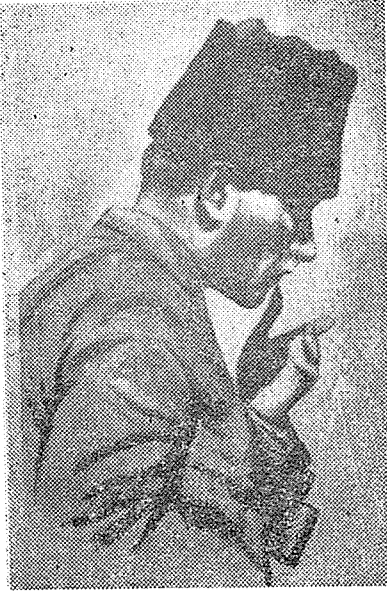
Millet hükümran oldu, özlemin içinde,
Dokuzyüz yirmi Nisan, ayın yirmi üçünde,
Açıldı yüce meclis, her şey başka biçimde,
Bunu, izlemiyne mutlaka şaşıyorsun,
Bir sonsuzluk içinden bize ulaşıyorsun.

Cumhuriyet ilânı, arkasından devrimler,
Medeniyete doğru yürüdük birer, birer
Akılları durduran, gösterdiğin o hüner,
Zekândan fışkırırken Dünya'yı aşıyorsun,
Bir sonsuzluk içinden bize ulaşıyorsun.

Dünyadaki topraklar kâğıt olup solsa,
Nehirler kalemime mürekkep gibi dolsa,
Anlatamam şanı, tarih benimle olsa.
Çünkü; sen bir tarihsin, ebedi yaşıyorsun.
Bir sonsuzluk içinden bize ulaşıyorsun.

Nizamettin ÇAĞLAR

Mustafa Kemal'in hayatında bilinmeyen enteresan olaylar

Yazan : Yaveri Muzaffer KILIÇ

Mustafa Kemal, Almanya dönüşü (4 Ocak 1918) hastalanmış, tedavi ve istirahat için Karlsbad'da gitmiştir. Buradaki istirahat günleri içinde beş defter tutan günlük hatıralarını yazmıştır. Türkçe ve Fransızca yazılmış olan bu defterleri Atatürk, ileride izahlarıyla nesretmek üzere Profesör Afet İnan'a vermiştir. Bu defterler Afet İnan'ın Çankaya köşkündeki kilitli bürosundan kaybolmuştur.

26 Eylül 1938 tarihinde Atatürk ilk defa hafif bir koma atlattı. O gece bir rüya görmüştü. Rüyasında Selânikte ihtilâle ait bir komitecilik vakasından Salih (Bozok) Beyle bir kuyuya düşüyorlar. Ertesi sabah Afet hanıma «Salih'e söyle diyor ikimiz de kuyuya düştük, fakat o kurtuldu.» Hatıralar da olduğu gibi Atatürk'ün vefatı günü Salih Bozok intihar etmiş, fakat kurtarılmıştır.

31 Mart vakası diye anılan 13 Nisan 1909 irtica hareketine karşı Selânik'ten mü-

dahale eden Hareket Ordusu Kurmaylığını yapan ve İstanbul halkına hitap eden beyannameyi kaleme alan Mustafa Kemal'dir.

26 Ağustos'ta başlayan Büyük Taarruzdan evvel Türk askerinin ayağında postal yoktu. Daha fecî, Maliyenin kasasında da on para yoktu ve o sıralarda tedariki ve mümkün değildi. Mustafa Kemal, 26 Ağustos'ta taarruza kalkan Türk Askerinin ayakkabı parasını cebinden verdi.

Mustafa Kemâl 26 Aralık 1919'da ilk defa Ankara'ya gelirken otomobilinin lastikleri patlamıştır. Yedekleri olmadığı için lastiklerin içine çuval doldurarak yollarına devam edebilmişlerdir.

Mustafa Kemal Çanakkale'den İstanbul'a 13 Kasım 1918'de dönmüş, 21 Aralık 1919'e kadar Akaretlerdeki evinde, 21 Aralıktan 16 Mayıs 1919'a kadar da Şişli'deki apartmanında oturmuştur.

Başkumandan Gazi Mustafa Kemal Paşa 4 Nisan 1922 tarihinde Rus heyetini ulusun alın yazısını bu kadar kısa bir yacepheyi gezdirdi ve onlara üç süvari tümeni tarafından yapılan bir harb tatbikatı seyrettirdi. Mustafa Kemal'in buna niçin sever, Dahi Atatürk'ü iyi tanımak, anlayalım gördüğü anlaşılamadı. Mecliste Mustafa Kemal'e bu hususta sorulan sualler de cevapsız kaldı. Mesele çok sonra anlaşıldı. Ruslar bize beraber savaşmamızı teklif etmişler. Zonguldak ve Ereğliye asker çıkacaklar Kocaeline geçecekler. Bundaki gizli maksadı sezen Mustafa Kemal: «Olmaz» diyor; benim kuvvetim İstanbul'u da İzmir'i de kurtarmaya kâfidir.» İşte bu «kafi kuvveti» onlara da göstermek için 1922 manevrası yapılmıştır.

Mustafa Kemal Selânik'te Alay Komutanı iken Arnavutlukta çıkan ihtilâl hareketine Harbiye Nazırı Mahmut Şevket Paşanın kurmay başkanı sıfatıyla iştirak etmiştir.

Herşey Vatan için

Prof. Dr. BAHRI SAVA

Bir düşman saldırısı halinde, yurdun her karış toprağını sonuna kadar savunmak ve bu uğurda seve seve can vermeye hazır olmak elbetteki vatanseverliğin gereği ve kanıtıdır. Ancak, vatanseverlik yalnızca bu açıdan görülüp, bu çerçevede içinde sınırlandırılmaz. Nitekim, düşman saldırısını önlemek için savaşıya mecbur kalmak yerine, ülke üzerinde bu kabil hırslara heveslere yol açacak ortamı yaratmak hiç kuşkusuz vatanseverlikte öncelik taşıyan bir tutum ve davranıştır.

Bu nedenle vatan sevgisini belli zamanlarda, ya da sadece savaş alanlarında kanıtlanabilir bir tutku olarak değil tüm yaşam boyunca her türlü düşünce üstünde tutulması gerekli bir yüce duygu olarak vicdanında yaşatan yurttaşlar gerçek vatanseverler olmak iftiharına hak kazanırlar.

Bu üstün duyguya, bu sarsılmaz inanca sahip olan yurtseverler ise üzerine düşen görevleri her zaman canla-başla yerine getirmekte asla geri kalmadıkları gibi, hiç bir düşünce ya da ideoloji uğruna milletin birliğini, ülkenin bütünlüğünü gölgeleyici doğrultulara sürüklenmezler. Bunlar için, toplumsal yararlar ve milli amaçlar uğruna katlanılmıyacak fedakârlık, vaz geçilemeyecek kişisel düşünce yoktur.

Evet yalnız savaş alanlarında değil, her zaman ve her yerde (ÖNCE VATAN) düşüncesinin gereğini yerine getirebilmekle kanıtlanan yüce bir duygudur VATAN SEVGİSİ...

Kürsüdeki ÖĞRETMEN, Okuldaki ÖĞRENCİ, her kademede GÖREVLİ, kalem sahibi YAZAR, köydeki MUHTAR, camideki İMAM, minberdeki VAİZ, tarladaki ÇİFTÇİ, yer altındaki MADENCİ, fabrikadaki İŞÇİ, köşe başındaki BAKKAL, özetle her iş ve meslek dalındaki yurttaşlar (ÖNCE VATAN) diyen sesi yüreklerinin

derinliklerinde duyabiliyorlarsa gerçek vatanseverler olurlar...

Bunun içindir ki;

VATAN SEVGİSİ, doğru yolda olanla ters doğrultuya yönelmiş bulunanı, milli yararlar için çırpınanla, çıkarından başka konulara ilgi göstermiyeni aynı terazi kefesinde tartmaya da imkân vermez.

VATAN SEVGİSİ, bu yüce duyguya sırt çevirmiş, milli yararları, milli vicdanı yarıyan davranışları marifet bilmiş, alında hıyanet elinde cinayet kararı taşıyan kişileri hiç bir nedenle hoşgörüyü karşılamaya müsaade etmez.

Böylesi ağır suçlarla damgalanmış olanlar içinden isterse ilim, teknik ya da sanat gibi yönleriyle başka uluslar tarafından himaye edilip desteklenecekler de çıkabilse bunları yetişen kuşaklara özentî yaratacak örnekler gibi gösterici her davranıştan sakınarak, lanet ve nefret kuyusunun karanlıklarına itip isimlerini dahi anmamak da vatanseverliktir.

Niçin Atatürkçülük istiyoruz

Yazan . Doç. Dr. Haydar KAZGAN

Atatürk yeni Türkiye devletini kurmağa hazır bir adamdı. Fıkren hazırıdı. Nasıl bir devlet kuracağını, hukukî şeklinin ne olacağını, nasıl bir idare kuracağını, iktisadi politikasının ne olabileceğini daha evvelden düşünmüş, fikirler, rüyalarıyla müstakbel devleti daha evvel yaşamaya koyulmuştu. Bu koyuluş belki harp okulu sıralarında başlamıştı. Cephe kumandanı iken artık içindekini dışarı vurmaktan çekinmemeye başlamıştı. Onun gibi bütün aydınlarda hayallerinde yeni bir Türkiye yaşatmakta idiler. Fakat her biri bu yeni

Türkiyeyi başka şekillerde görüyor, tasarlıyor, mevcut ile olabilecek arasında bir sentez olabilecek şekil ise en çok Atatürk'ünkü benziyordu. Nitekim rüyalar, arzular vardıği neticenin bu senteze ne kadar uyduğı meydana çıkmıştı.

Yeni Türkiye fikri etrafında toplanan aydınlar aşırırı Garpcı, hatta mandacı, aşırırı sağcı islâmcı veya ırkçı görünüyorlar, fakat bütün bu temayüllerin bir sentezi bir türlü yapılamıyordu. Bunun içindir ki bu aydınların arasında kalan Atatürk devleti-ne düzen olarak Cumhuriyeti seçtiği zazan

HALKALI

KAĞIT SANAYİ KOLL. ŞTİ.
Mahmutbey Asfaltı, Dereboyu Mevkii
No. 4 Halkalı İSTANBUL
Telefon : 79 36 22 - 79 41 93

GÜLSAN

EMAYE FABRİKASI
REMZİ AKALIN

Tel : 163 88
Bursa Yolu 4. Km. EŞİŞEHİR

AŞOĞLU

İNŞAAT

RECEP AŞOĞLU

İNŞ. MÜH. - MÜTEAHHİT
Ticaret ve Sanayi Odası İşhanı Kat: 3
No: 31 ADAPAZARI
Tel. : 16611 - 13427

BAYKİM

Baykim Kimya San. ve Tic. A.Ş.

SAYIM ENGÜR

MUHASEBE MÜDÜRÜ

Dolmabahçe Cad. No. 51 Ak İş Hanı
P.K. 44 Beşiktaş - İSTANBUL
Tel : 60 33 80 (5 Hat)

ÇUKUROVA DIŞ TİCARET A.Ş.

Büyükdere Cad. Beytem Han Kat 1
Şişli - İstanbul

Tele x : 23222 CUTİ TR
Telephone : 46 10 40 (5 hat)
Cable : OTO - ÇUKUROVA

ETİ Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.

N. BÜLENT KOCAAYDIN

ETİ Bisküvileri ETİMEK İşletmeleri

Genel Müdürü

Telefon . 10402 - 20647
Ev : 20313 - ESKİŞEHİR

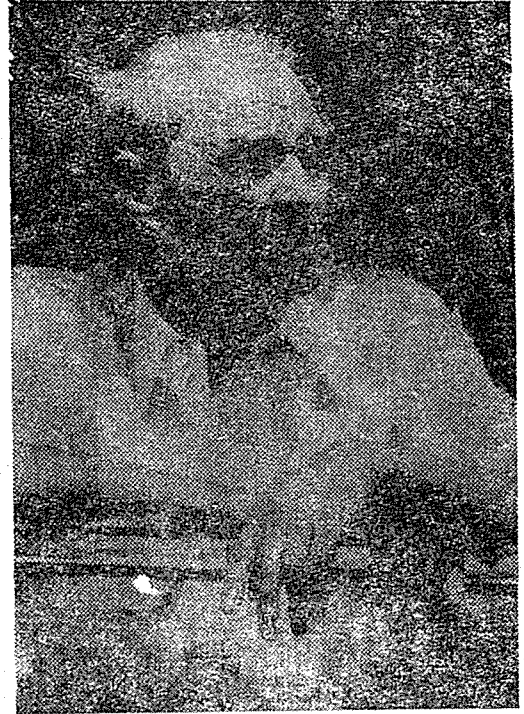
TÜRKİYE ATATÜRK DERGİSİ

bunun «Biz bize benzeriz» prensibine uygun şeklini yaratmak zorunda kalmıştı. Zira aydınların, daha başka bir ifade ile demokratik rejimde seçilmeğe lâyık olanların bu şekilde birbirine iki ayrı kutup kadar uzak olan fikir ve temayülleri ancak bir sentez kuvveti ile yeni devlete fayda getirebiliyordu. Bu «akıl»a uyabilmek için de ferdi hürriyetlerin, münferit iradelerin devlet otoritesini sarsabileceği bir demokrasiden uzaklaşmak gerekiyordu. Bu «akıl» ve onun doğurduğu sentez ki bunların bugün fikir olarak ifadesi Atatürk inkılâpıdır, üstün bir otoriteye ihtiyaç gösterdiği için demokrasimiz Batı örneğinden farklı olmuştur. Zira Batı'da bu akıl ve sentezleşme en alt tabakalara inebildiği halde memleketimizde aydınlar arasında dahi yayılması için otoriyete lüzum hasıl olmuştur. Bu otorite kaybolunca da demokrasimizin anarşiye düştüğü görülmüştür. Bunun içindir ki «Bir tek kişi de kalsak yine bizim dediğimiz olacak» diyen Atatürk'ün bu sözlerini demokrasiye yakıştırmayan teorisyenler bu sözlerin sebebini sentezlemeye yanaşmayan ve tamamiyle ferdi hürriyetlerini bu memleket için romantik denebilecek fikirleri yaymak için kullanan kişilerin bugüne kadar sürüp giden davranışlarını gözden geçirmelerini tavsiye etmek yerinde olacaktır.

Bu sentez nedir? Herşeyden evvel günün gerçeklerini ve memleketin istikbalini model almıştır. 1919'dan bu yana Atatürk ve onun yolunda yürüyenlerin prensibidir. Bu memleketin gerçekleri imkânları ile toplumun üstün bir refaha ulaşması arasında bir muvazene kurmakta ilk dayanılacak noktadır. Bu sebeple gerçeği iyi görmek lâzımdır. Bu gerçek nedir? Ne olmuştur? ne olacaktır? Millet cahildir, sermayesizdir, toprağı verimsizdir, mâdenleri işletilememiştir, iktisadicilik fikri yabancıdır ve bütün bunlara rağmen herşey olan bir Batı âlemi içinde yaşamak zorundadır. Oysa ki rakip olacak durumda girmeden yaşamasına imkân yoktur. Bu itibarla fikirler ne olursa olsun sentez daima onu yaşatacak bir devlet bir demokrasi, siyasî düzeni ver-

mek zorundadır. Bu gerçekler altında aşırı bir Avrupacılık veya aşırı bir gelenekçilik, şarkıcılık tabiatıyla saf bir romantizmden öteye gitmiyecektir.

Bu senteze bağlı kalmak ve hem de demokrasiye gitmek pek kolay bir iş değildi. İlk önce aydınları ikna etmek lâzım geliyordu. Atatürk şahsiyetini verdiği kuvvet ile bunlardan birçoklarını ikna etmişti. Birçokları ise onun zamanında ikna olun-

muş gibi göründüler, fakat ondan sonra yine eskiye döndüler. Neden? Sebepler muhtelifdir. Bunların başında Atatürk'ün vakitsiz ölümüdür, diğer sebepleri buna bağlamak mümkündür. İkinci bir sebep sentezin fikir olarak segmene inememesidir. Geniş halk kütleleri bu senteze ancak eğitim yolu ile varabilirdi. Bu da zamana ve Atatürkçülüğün devamına bağlı idi. Ekonomik gelişmeye ihtiyaç gösteriyordu. Nihayet Atatürkçülüğün bir felsefe, bir mezhep haline getirilmesi lâzım gelecekti.

Atatürk'ün egemenlik anlayışı cumhuriyet

Yazan: Prof. Dr. Cahit TANYOL

Cumhuriyet kurulalı elli sekiz yıl oldu. Demekki, o yıl doğan çocuklar bugün ölümün durak noktasından hayata bakan Mustafa Kemal'le aynı yaş çizgisinde. Yıkıntı ve umutsuzluklar içinde gırpınan bir ulusun alın yazısını bu kadar kısa bir yaşam öyküsü içinde değiştiren bu sapışın başlı adamı onun yazgısını düğündüm. Ondan bize neler kaldı, neler gitti.

Bizim kuşak, Mustafa Kemal'in efsanesi içinde büyüdü. Onun adını ilk algıladığımız dönemde köyler, kasabalar, kentler çocuklarla, dul kadınların ve yaşlı erkeklerin oluşturduğu yetim ve yoksul bir toplu-

luktuk. Birinci Dünya Savaşı'nın kılıç artıkları evlerine dönmeden yeni bir savaş karsırgasının içine atılmıştı. Ne delikanlıları gördük çevremizde, ne de olgun yaştan insanlarını. Biz ancak gençliğin ve olgun yaştan ne olduğunu kendi kuşağımızın yaşamı içinde algıladık.

İlk kez Mustafa Kemal'in adını Kurtuluş Savaşı'nın türkülerinde duyduk. Bağımsızlık Savaşı'nın bu ilk silah arkadaşı türküler bizde efsanevi bir izlenim bırakmıştı.

ASIL ÖZÜ

Onun kurmuş olduğu Cumhuriyet'in içeriğinde Bağımsızlık Savaşı'nın tek cümlede özetlenen bir anayasası vardı; «Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir». Bu cümleden kaynaklanmayan her yasa ve her madde Atatürk'ün kurmuş olduğu halk devletinin dışına düşer. Cumhuriyet dev-

rimleri yine bu maddenin ışığı altında değerlendirilmeli, devletin türü, kaynağı ve amaçları bu tek maddeli «Teşkilâtı Esasiye Kanunu»ndan çıkartılmalı, eğer Kemalizm bir akım ve bir ideoloji biçimine dönüşecekse Türk düşüncesi, «Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir» sözünden yola çıkmalıdır.

Cumhuriyet kavramı, Bağımsızlık Savaşı'nın yüreğine yerleştirdiği bu düşünceyle apayrı ve kendine özgü bir anlam kazanır. Her türlü sınıf, zümre egemenliğini dışarıda bırakır. Türkiye'nin içine düşmüş olduğu korkunç bunalımda, bu tek maddeli temel düşüncenin şimdiye kadar yapılan anayasaların bazılarında bir sığıntı ve klişe sokulmasının payı vardır.

Bir kurtuluşun yüreğinden fışkıran ve bağımsızlık savaşı veren bütün uluslara bir çağrı niteliği taşıyan bu tek maddeli anti-empyralist anayasa ve onun içeriğinde yatan devlet bilinci, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Batı burjuva demokrasilerinden alınan maddelerle sulandırılmış, böylece toplum devletsizliğe, gençlik anarşiye ve halk iradesinin somut kaynağı olması gereken Büyük Millet Meclisi akılların alamayacağı derecede bir kargaşalığa itilmiştir.

Onun kurduğu Cumhuriyetin içeriğinde Amasya Beyannamesi, Erzurum ve Sivas kongreleri ve nihayet Türkiye Büyük Millet Meclisi vardır. Bunlardan birisi göz arkası edildi mi Cumhuriyet, O'nun Cumhuriyeti olmaz. Atatürk'ün gözünde Büyük Millet Meclisi ve onun kurduğu halk hükümeti bağımsızlık savaşının sınırları içinde kalmaz. Bütün bir tarihi kuşatır; «Osmanlı İmparatorluğu'nun kurucusu ve gerçek sahibi olan Türk ulusu Anadolu'da hem dış düşmanlarına karşı ayaklanmış, hem saray ve Babıalı aleyhine mücadeleyle atılarak

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve onun hükümetini ve ordularını teşkil ederek binbir yoksunluk içinde savaşa girmiş, bugünkü kurtuluş gününe vâsıl olmuştur. Padişahlık kaldırılarak onun yerine Türkiye Büyük Millet Meclisi geçmiş, halk kitlesinin ve köylünün hukukunu koruyan, saadetini tekeffül eden bir halk hükümeti idaresi kurulmuştur» der ve ekler: «Teşkilâtı Esasiye Kanunu ile Türkiye halkı hâkimiyet ve hükümlerinin hakiki mümessili olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin manevi şahsiyetinde gayrikâbili terk ve tecezzi (bölünmez) ve ferağ olmak üzere temsile ve bilfiil kullanmaya ve iradei milliyeye dayanmayan hiçbir kuvvet ve heyeti tanınamaya karar vermiştir.»

Atatürk'ün kurmuş olduğu Cumhuriyet idaresinde önemli olan kudretin ve kuvvetin kendisinde toplandığı Büyük Millet Meclisi'nin 12 Eylül'de dağıtılan parlamento ile uzakyakın bir akrabalığı yoktur. Egemenliğin bölünmezliği kuralı, onun savunduğu tek gerçektir. Bu nedenle Batı demokrasilerinde klasik bir yönetim biçimi olan kuvvetlerin ayrılması (tefrik-i kuvva) ilkesine şiddetle çatar. Kendi sosyal ekonomik ve politik kuruluşlarının doğal bir sonucu olan Batı anayasalarıyla Teşkilâtı Esasiye Kanunu'nun, bünye farklılığı; nedeniyle, bir bağlantısı olmadığını ısrarla söyler ve «Hükümet bünyesi içtimai bün-yenin tabiatıyla mütenasiptir» diyerek aslında İkinci Mahmut'tan itibaren başlayan yenilik hareketlerine egemen olan taklidin dikkate değer sosyolojik bir eleştirisini yapar. Türkiye'nin kendi tarihsel evrim gelişmesinin empyralist Batı toplumlarıyla bağlantısı olmadığını vurgular.

Atatürk için önemli olan Doğu-Batı sorunu değil, çağdaş uygarlık düzeyine varabilmek sorunudur.

Atatürk'ün gözyaşları

Prof. Dr. Afet İNAN

27 Nisandan 27 Mayıs'a kadar kulaklarımda çınlayan, benliğimi saran iki sesin tesiri altında kaldım. Birisi Beyazıt meydanından üniversiteli gençlerin Atatürk'ün gençliğe hitabesini okurken, dalga dalga, memlekete yayılan, fikir hürriyetini temsil eden sesleri, diğeri, Atatürk'ün bu hitabe-yi okuyan sesi...

1927 yılının yaz ayları Gazi Mustafa Kemal'in kurtuluşundan sonra İstanbul'a gelişidir. Dolmabahçe sarayına misafir deilmiştir. O saray ki, 1919 yılının bir bahar mevsiminde General Mustafa Kemal'in Osmanlı Padişahı son görüşüne düşman ordusunun topraklarının tehdidi altında idi. Atatürk ile, gözlerini kapıyarak konuşan son Osmanlı Padişahı, millî endişelerden tamamen uzak, kendi şahsi menfaatinin esiri, bütün zihni kabiliyetlerinin karanlıkları içinde gömülü ve gözleri gibi kapalıdır.

1919'dan 1927'ye kadar geçen tarihi olayların belgelerini Gazi Mustafa Kemal Ankara'da toplamış yazmış ve CHP, kongresine okumaya hazırlanmaktadır. Dolmabahçe Sarayının geniş salonlarından birinde her gece toplanan kalabalık arkadaşları arasında bu büyük «Nutuk»tan parçalar okumakta ve üzerinde münakaşalı konuşmalar yapılmaktadır. Atatürk ken'disi okuyor, okutuyor ve yazdığı konular üzerinde açıklamalar yaparak çok hararetli konuşmaları idare ediyordu.

Ben, Lozan'daki tahsilimden yeni dönmüştüm. Bu toplantılarda bulunduğum zamanlar tarihi, tarih yapanlardan ileri okurken o günleri yeniden dinliyordum. Atatürk metin yaşıyormuş gibi heyecanlı idi ve daima yüksek-sesle hitaplar da bulunuyordu.

Bu tarih havası içinde İstiklâl Savaşı ve onun tarihi ile o kadar zihnim doluyordu ki, çocukluğumun Anadolu'da geçen ıstıraplı günleri yeniden yaşar gibi oluyordum.

Yaz aylarının sıcak bir gününün geçesi, Atatürk'ün etrafında daha kalabalık bir aydınlar topluluğu vardı. O arkadaşlarına adeta bir sürpriz hazırlamanın sevin-

ci içinde «Oturunuz ve dinleyiniz» dedi. «Nutuk»un sonuna koyacağı satırları yüksek sesle okumaya başladı. Dinleyenlerin nefes dahi almadıklarını sanıyorum. Çünkü, ben kendimi öyle hissediyor ve millî bir heyecanın tesiri içinde yaşıyordum. Nutuk bu satırlarla son bulacaktı. Atatürk bu metni okuyup bitirdiği zaman derin bir nefes almış, fakat iki damla göz yaşını da bizlerden saklamamıştı.

Bu, gençliğe hitabe okunduğu akşam, artık tarih olmuş olaylar konuşma mevzuu değildi. Atatürk coşmuş konuşuyor hitap ediyor ve Türkiye Cumhuriyetinin istikbali üzeririnde duruyordu. «Tarihi yaşadığımız gibi yazdık fakat geleceği Cumhuriyete inananlara, koruyanlara ve yaşatanlara emanet etmek lâzımdır.» diyordu.

Gençliğe hitabe yazısını dinliyenlere methetmek fırsatını verdiğini hatırlamıyorum. Sadece onun sözleri hâlâ bugün dahi kulaklarımda akisler yapmaktadır.

«Gençliği yetiştiriniz. Onlara ilim ve irfan fikirleri veriniz. İstikbâlin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız. Hür fikirler tatbik mevkiine geçtiği vakit Türk Milleti yükselcektir.» diye telkinlerde bulundu. O, Türk gençliğinin sağduyusuna, milliyetçiliğe vatan muhabbetine inandığını ve onlara güvendiğini söylüyordu.

Bu «Gençliğe Hitabe» 1927 yılının yazlarında hep okundu. Atatürk her yeni gelen davetlilerine başkasına okutuyor ve üzerinde konuşuyordu.

İşte 1927 yılının İstanbul havasında ilk akislerini yapan Atatürk'ün bu «Gençliğe Hitabesi» büyük bir fikir hareketinin kaynağı olmuştur. Bilhassa son yılların hürriyetsizlik havasını delen bu ışık dolu fikirlerde, gençliğimiz harekete getiren bu hitabenin mânâ ve değeri en butsî müessesemiz olan Cumhuriyete inanan gençlerin toplu sesleri hareket halinde cevap vermiştir.

Bu uğurda ölen şehitlerimizin ruhu şad olsun.

Türk milleti ve gençliği sağ ve varolsun.

**BENİ, YÜZÜMÜ GÖRMEK
TANIMAK
KAFİ VE YETERLİ DEĞİLDİR!
EĞER FİKİRLERİMİ BENİMSEYİP
BENİM YOLUMDAN GİDİP, TATBİK
EDİYORSANIZ, ATATÜRKÇÜLÜK
BUDUR İŞTE... K, ATATÜRK**

Gerçek
Atatürkçülük
üstüne

Prof. Dr. Orhan SUAT

Söz ve; düşünce özgürlüğü Anayasa-
mızın güvencesi altındadır. Aynı zamanda
bu yasamız bazı sınırlayıcı kura ve yargı-
lar getirmiştir. Bunların başında gelen hür-
sus, Anayasa düzenini ve onun içerdiği
ATATÜRK düzenini korumaktır. Bu yol-
daki yıkıcı düşünce ve hareketler yasak-
lanmış, Anayasal özgürlükler arasında ka-
bul edilmemiştir.

Bunlar Komünizm, Faşizm, Şeriatçılık
vs. gibi öğretiler ve hareketler olup, ATA-
TÜRK Devrimi ve ATATÜRK ilkelerine
uymamakta, onlarla bağdaşamamaktadır.

Atatürkçülük, Atatürk'ü benimse-
mek, o'nun fikir ve ideallerine sahip olmak,
O'nun izinden yürümek, devrimlerini ya-
şatmak, geliştirmek demektir. Öz amacı
Türkiye'nin her bakımdan çağdaş uygarlık
seviyesine çıkması demektir. Batılılarla sa-
vaşan Atatürk, milletçe kalkınmanın ancak
Bilim ve Fen alanında ileri olan Batı uy-
garlığına yönelmek mümkün olacağına ina-
nyordu. Atatürkçülükte aynı innacın fel-
sefesi olmuştur. Bu anlam da Atatürkçü-
lük, hiçbir zaman taklitçilik, özünü kay-
betmek demek değildir, aksine iyiyi doğru-
yu, bize yararlı olanı seçmek, öz cevherleri-
mizle yoğurmaktır. Anarşiden, Sosyal dü-

zensizlikten uzaklaşmak ve içinde bulun-
lan sorunların çözüm yollarını Atatürk'un
benliğinde, düşüncelerinde, fikirlerinde ve
şleri görüşlerinde aramak, Atatürkçülüğün
hareket noktasıdır, Atatürkçülük bir kal-
kınma bir ilerleyiş milleti ve vatanın bür-
tünüğünü sevmek demektir. Bu sebeple on-
ların temel ilkeleri büyük önderin tarih
yapraklarına altın harflerle kazınan «BE-
NİM NAÇIZ VUCUDUM ELBET BİRGÜN
TOPRAK OLACAKTIR, FAKAT TÜRKİ-
YE CUMHURİYETİ İLELEBET PAYI-
DAR KAACAKTIR» sözüdür.

Bugün içinde bulunduğumuz ortamda
mevcut aşırı akımlarla mücadelenin asıl
çevresi eğitim ve öğretimdir. Bu çalışmala-
rı içinde Atatürk devrimleri ve düzeni, bu
arada Atatürk ilkeleri doğru ve iyi öğre-
tilmelidir. Ayrıca yabancı akımlar hakkın-
da yeterli karşıt bilgi verilmelidir. Kişinin
yapacağı değerlendirme ve karşılaştırma-
larla gerçeği görmesi, doğru yolu bulması
sağlanabilir.

Bu yönlerden halkın eğitilmesi için
kitle yayın araçlarından, özellikle TV ve
Radyo programlarına yönelik çalışmalar
yapılmalıdır. Bilhassa Atatürk'ün kişiliği,
devrimleri ve eserleri pek iyi öğretilmelidir.

Atatürk, tarihin tozlu sayfalarına ter-
kedilmiş bir geçmiş değil, ;bizim ebedi kur-
tuluşumuz, mutluluğumuz demek olan ge-
leceğimizdir. Hepimiz bu vatanın çocukları-
yız. Hepimiz yüce bir ırkın, şanlı ataları-
mızın torunlarıyız. Peki, bu bölücülük ne-
dir? Sağ ya da sol anlayışı içimize kim sok-
tu hiç düşündünüz mü? Amacımız Ulus;u-
muzun her yönüyle kalkınmasıdır. Bu yol-
da herkesin çeşitli fikirleri ve düşünceleri
vardır. Atatürkçülük bu dağınık fikirlerin
ve görüşlerin bütünlenmesi ve çözüm yolla-
rının belirlenmesi demektir. Atatürkçülük
Ulusça kaynaşmak demektir. Atatürk ve
Türklük millî bir bütün demektir. Biz, Türk
Ulusunu olarak hepimiz, bir bütün halinde
ATATÜRK ve ATATÜRKÇÜLÜK yolunun
izinde olmalıyız. Ne Mutlu Türküm Diyene
ve ne mutlu Türklüğün şerefini taşıyabi-
lenlere...

OTEL ASYA İZMİT

GÖNLÜNÜZCE İSTİRAHAT — DİNLENME

İZMİT — TÜRKİYE Tel : 13125

Göreceksiniz İZMİT'TE herşey başkadır!

Hele bizimle olursanız...

HERTÜRLÜ KONFORA HAİZ, RAHAT - HU

ZURLU TURİSTİK

«RESTORAN — AMERİKAN BAR» Nikah —

Düğün — Balo

ve Her Türlü Toplantılarınız ile Kokteyl Parti

lerde, tercih ediniz!

İSTANBUL, ANKARA KARA YOLU ÜZE

RİNDE, DENİZ MANZARALI, 68 ODALI,

TURİSTİK TESİSLERE HAİZDİR...

Lütfen Önceden yer ayırınız!

REZERVASYON : Tel : 13125 İZMİT

MÜDÜRLÜK

CIHAT GÜNER

Shell Derince Tesisleri Müdürü

İs : 31630 - 31 - 32 İZMİT

Ev : 12587 - İZMİT DERİNCE SHELL

P.K. 45 İZMİT

A. Zeki Başeskioglu

TURHAN YILMAZ

FAB. Md.

RABAK A.Ş. P.K. 106

Phone : 14260 - 61 - 62

Ev : 13524

Telex : 33125 Alkarr. İZMİT

ZEKİ TRIKO

Ofis : Rumeli Caddesi 64/2 İST.

OSMANBEY

Telf : 48 47 48 — 59 40 38 97 46 82 79

FABRİKA : Mümüşsuyu Cad. No. 22

TOPKAPI — İST.

Batu Tusder, Export — Manager

FAB : Tel , 76 24 81 Telex : 22106 Bibe

Tr.

CEMAL TURAL

FAB. MD.

ALEMDAR PORSELEN SANAYİİ

Anonim Şirketi

Sermayesi : 20.000.000 TL.

Merkez : İskender Paşa Cad.

Tezgül İş Hamı Kat 2 Şişhane İST.

Sicil Tic. 102824/49051

Telgraf : Alemdargiller — İST.

KURT KİREMİT TUĞLA VE

ATEŞ TUĞLA FABRİKALARI A.Ş.

Eskişehir Bursa Cad. 102 P.K. 41

Telgraf KURT — PENDİK

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,

Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak,

O benim, milletimin yıldızıdır parlayacak,
O benimdir, O benim milletimindir ancak!

Çatma kurban olayım şehreni ey nazlı hilâl,
Kahraman ırkıma bir gül, ne şu şiddet, bu celâl,

Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır hakka tapan, milletimiz İSTİKLÂL.

Ben ezelden beridir, hür yaşadım hür yaşarım.
Hangi çılgın, bana zincir vuracakmış şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmaz taşarım.

— KAHRAMAN ORDUMUZA —

Garbın afakını sarmışsa, çelik zırhlı duvar;
Benim de iman dolu göğsüm gibi serhadım var.

Ulusun, korkma! nasıl böyle bir imanı boğar,
«Medeniyet» dediğin tek dişi kalmış canavar.

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın,
Değacaktır, sana vaadettiği günler hakkın,
Kimbilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri «toprak» diyerek geçme tam.
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı,
Sen şehit oğlusun yazıkür incitme Atanı,
Verme dünyaları; alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda;
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda,
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek beni vatanımdan dünyada cüda.

Ruhumun senden ilâhi şudur ancak emeli,
Değmesin ma'bedinin göğsüne nâ-mahrem eli,
Bu ezanlar ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vœd ile bin secdeler ederse taşım;
Her cerihadan, ilâhi boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır, ruhu mücerred gibi yerden nâ'sım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım!

Dalgaları, sen de şafaklar gibi ey nazlı hilâl,
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl,
Hakkıdır, hür yaşamın bayrağımın hürriyet,
Hakkıdır, hakka tapan milletimin İSTİKLÂL.

M. Akif ERSOY